

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Koronowo do 2025 r.

Wykonawca: Dorfin Grant Thornton Frąckowiak Spółka z
ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl

Data: marzec 2018 r.

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	9
1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi	10
1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi.....	12
2. Uproszczona diagnoza Gminy Koronowo	13
3. Obszar zdegradowany gminy	19
3.1. Wyznaczenie jednostek strukturalnych w mieście.....	20
3.2 Diagnoza jednostek strukturalnych dla identyfikacji stanu kryzysowego w mieście	23
3.3 Obszar zdegradowany w części wiejskiej gminy.....	26
3.3.1 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących do 150 mieszkańców	27
3.3.2 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 151 do 200 mieszkańców	28
3.3.3 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 201 do 250 mieszkańców	29
3.3.4 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 251 do 400 mieszkańców	30
3.3.5 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 401 do 600 mieszkańców	31
3.3.6 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 601 do 1000 mieszkańców	32
3.3.7 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących powyżej 1000 mieszkańców	33
3.4 Obszar zdegradowany w części wiejskiej gminy – podsumowanie	34
4. Obszar rewitalizacji gminy.....	35
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	37
5.1 Sfera społeczna	38
5.2 Sfera gospodarcza.....	43
5.3 Sfera środowiskowa.....	43
5.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	45
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	48
7. Cele rewitalizacji i kierunki działań	50
8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	52
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	60
9.1 Koncepcja projektów zintegrowanych.....	60
9.2 Komplementarność problemowa	62
9.3 Komplementarność przestrzenna.....	64
9.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	64
9.5 Komplementarność źródeł finansowania.....	65
9.6 Komplementarność międzyokresowa	65

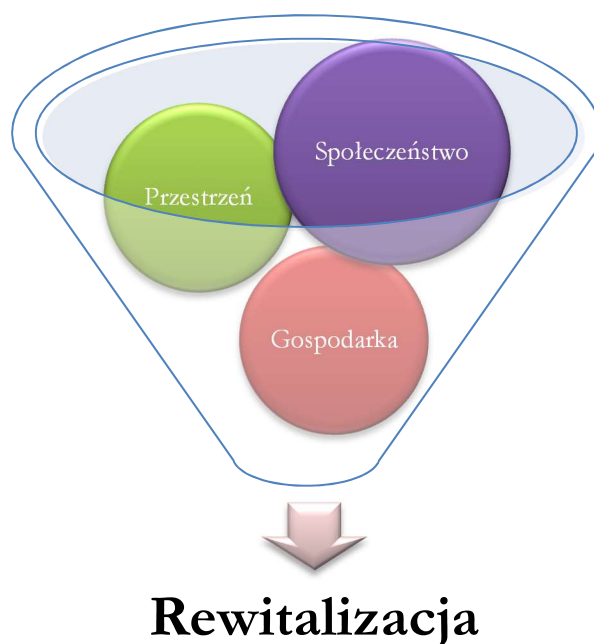
10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	67
10.1 Interesariusze rewitalizacji	67
10.2 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania	68
10.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania.....	74
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	75
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	79
13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	83
14. Ocena oddziaływania na środowisko.....	85
Załączniki	86
Spis tabel	96
Spis map.....	97
Spis wykresów	97
Spis schematów.....	98
Spis załączników.....	98
Spis zdjęć.....	98

Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony jest na podstawie **programu rewitalizacji**. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r.

Ramy prawne dla prowadzenia rewitalizacji w Gminie Koronowo wyznaczają Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Wskazane dokumenty określają zasady oraz tryb przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Porządkują również dzisiejsze pojmowanie rewitalizacji rozumianej jako przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

W perspektywie finansowej 2014-2020 rewitalizacja będzie dotyczyć zarówno terenów miejskich, jak i wiejskich. W Gminie Koronowo **procesem rewitalizacji zostanie objęte tylko miasto Koronowo**. Jest to wynikiem przeprowadzonej delimitacji, która uwidoczniła występowanie złożonego stanu kryzysowego na terenie miasta, gdzie wyznaczono obszar zdegradowany.

Głównym celem rewitalizacji jest trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania** w sposób

kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniając do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna** obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

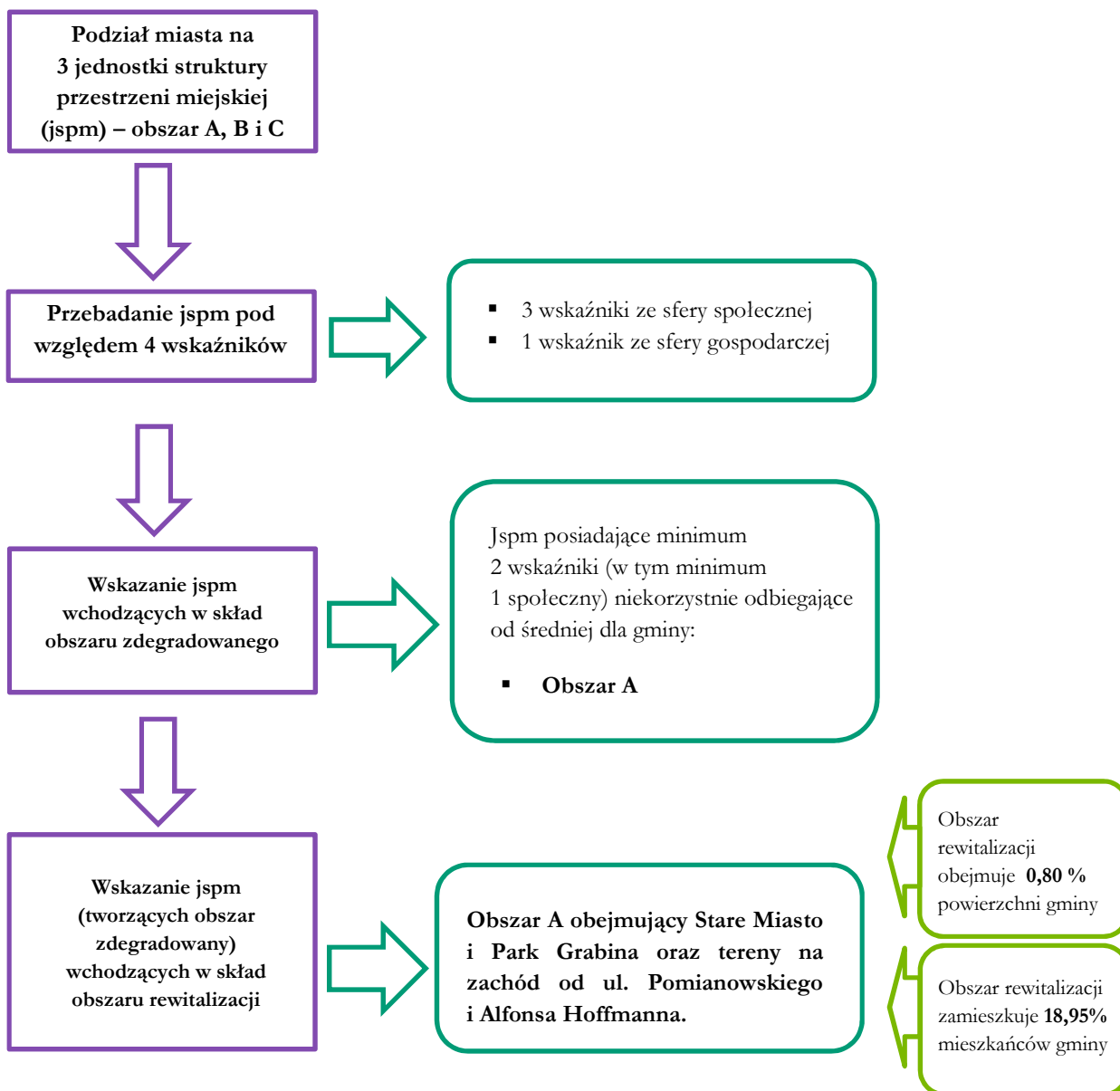
Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego lokalny program rewitalizacji. Gmina Koronowo planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki unijne. W związku z tym opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji jest konieczne.

Procesy rewitalizacyjne w Gminie Koronowo będą prowadzone wyłącznie na obszarach miejskich. Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” przedstawia poniższy schemat.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze miasta Koronowo

Źródło: Opracowanie własne

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Pozwoliło to na określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r. charakteryzuje się następującymi cechami:

- Kompleksowością – gdyż ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środków własnych Gminy), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz przestrzenno-funkcjonalnego. Program składa się z różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji.

- Koncentracją – ponieważ program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach Gminy, które są dotknięte koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk.
- Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych – pomiędzy zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii w następujących wymiarach:
 - Przestrzennym,
 - Problemowym,
 - Proceduralno-instytucjonalnym,
 - Źródeł finansowania.
- Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji – program został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne nie tylko towarzyszyły procesowi wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowaniu programu, ale też były jednym z elementów współtworzących program. Prace nad programem były prowadzone w ścisłej współpracy z interesariuszami rewitalizacji tj. lokalną społecznością, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta będzie kontynuowana na etapie wdrażania i realizacji programu.

1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z zapisami „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom regionalny	Poziom lokalny
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Koronowo na lata 2016-2025
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Gminna Strategia Rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016-2025 w Gminie Koronowo
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	
Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	
Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	
Program Rewitalizacji Miast	

Źródło: Opracowanie własne

1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące priorytety, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo, modernizacja przestrzeni wsi i miast, konkurencyjna gospodarka oraz kierunki działań: rozbudzenie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ład przestrzennego. Niniejszy Program swoją tematyką i założonymi celami wpisuje się w zidentyfikowane w Strategii kierunki rozwoju.
Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	W dokumencie określono cztery poziomy planowania i wdrażania polityki terytorialnej: ▪ Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Toruń i Bydgoszcz oraz ich obszar funkcjonalny, ▪ Poziom regionalny i subregionalny - obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, ▪ Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne (ORSG), ▪ Poziom lokalny – rozwój w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną (RLKS). Poziom ten obejmuje gminy wiejskie oraz miasta nie będące stolicami powiatów (lokalne centra rozwoju). Gmina Koronowo objęta jest poziomem wojewódzkim polityki terytorialnej. W Założeniach polityki terytorialnej przyjęto, że celem wojewódzkiej polityki miejskiej jest poprawa konkurencyjności całego województwa, dzięki optymalnemu wykorzystaniu potencjałów rozwojowych wszystkich miast, w tym między innymi poprzez ich rewitalizację.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych stanowi interwencja zaplanowana w ramach: ▪ Działania 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych oraz Poddziałania 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowane są przedsięwzięcia

	wpisujące się w powyższe poddziałanie.
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu: - Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu, - Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych, - Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	BTOF tworzy 25 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, w tym miasta wojewódzkie: Bydgoszcz i Toruń. Nadrzędnym celem Strategii jest: Konsolidacja potencjału partnerów ZIT na rzecz rozwoju nowoczesnych funkcji metropolitalnych BTOF. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z celem strategicznym 3 Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla BTOF: Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz przyczynia się do realizacji następujących działań: - Działanie 3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym, - Działanie 3.3 Rewitalizacja. Program rewitalizacji dzięki realizacji zawartych w nim działań przyczynia się do osiągania następujących wskaźników monitorowania Strategii ZIT BTOF: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem Społecznym objętych wsparciem w programie, - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie, - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu, - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu, - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek), - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach.
Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Terytorialnego	Studium jest dokumentem eksperckim i diagnostycznym, obejmującym obszar 25 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, w tym miasta wojewódzkie: Bydgoszcz i Toruń, mającym na celu przede wszystkim: - Rozpoznanie struktury przestrzennej BTOF poprzez opisanie zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym i rolnictwie, zjawisk demograficznych i społecznych, - Przedstawienie problemów, z którymi boryka się region, - Określenie potencjałów gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych i kulturowych oraz – najważniejszych – drzemących w zasobach ludzkich regionu, - Analizę polityk przestrzennych poszczególnych gmin tworzących BTOF, - Wspomaganie BTOF w opracowaniu wspólnej polityki zrównoważonego rozwoju. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w powyższe cele.
Program Rewitalizacji Miast	Integralną i naturalną częścią procesów rozwojowych miast jest stały i ciągły proces przemian miejskich, łączący przedsięwzięcia infrastrukturalne z ograniczaniem niekorzystnych zjawisk społecznych, a także podejmowaniem działań w zakresie kultury oraz poprawy stanu środowiska. Program Rewitalizacji Miast (PRM) jest opracowaniem eksperckim, które stanowi instrument zintegrowanego podejścia w zakresie rewitalizacji w 9 miastach

	(Bydgoszczy, Toruniu, Chelmży, Koronowie, Kowalewie Pomorskim, Łabiszynie, Nakle nad Notecią, Solcu Kujawskim, Szubinie) Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami Programu Rewitalizacji Miast i obejmuje obszar, który już w PRM został wskazany jako wymagający wsparcia. W PRM na podstawie analizy wskaźników wyznaczono Stare Miasto jako priorytetowy obszar wsparcia.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo, zostało sporządzone w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. <i>o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym</i> . Opisuje ono uwarunkowania rozwoju gminy w oparciu o środowisko przyrodnicze, warunki życia mieszkańców, stan dziedzictwa kulturowego, zagrożenia bezpieczeństwa ludności. Określa potrzeby oraz możliwości rozwoju gminy a także kierunki jej rozwoju. Przyjęte w Studium kierunki rozwoju powinny prowadzić do określenia potencjalnych możliwości wykorzystania przestrzeni oraz niezbędnych z punktu widzenia realizacji celów zmian zagospodarowania przestrzennego przy poszanowaniu zasobów przyrodniczych, stanowiących jeden z największych potencjałów tego obszaru. W zakresie rozwoju infrastruktury wskazano potrzebę zachowania istniejącej infrastruktury oraz jej modernizacji. Zwrócono także konieczność podjęcia działań rozwojowych mających na celu przeciwdziałanie skutkom bezrobocia. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami Studium i zakłada rozwój we wskazanych w Studium kierunkach (modernizacja infrastruktura oraz przeciwdziałanie bezrobociu i jego skutkom).
Strategia Rozwoju Gminy Koronowo na lata 2016-2025	Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące kierunki działań Strategii: ▪ Rozwój bazy i oferty kulturalnej skierowanej dla różnych grup wiekowych, ▪ Rozwój form opieki oraz infrastruktury do zaspokajania potrzeb starzejącego się społeczeństwa, ▪ Aktywizacja osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, ▪ Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią publiczną, ▪ Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz jej doposażenie.
Gminna Strategia Rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016-2025 w Gminie Koronowo	Celem głównym Strategii jest stworzenie spójnego systemu wsparcia, zapobieganie zagrożeniom społecznym oraz skuteczne działania w ramach polityki społecznej. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele operacyjne Strategii: ▪ Wspieranie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem, ▪ Wspieranie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji w środowisku lokalnym, ▪ Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ▪ Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców Gminy Koronowo, ▪ Zapewnienie zaplecza kulturalno-rozrywkowego dla mieszkańców Gminy Koronowo, ▪ Zorganizowanie czasu wolnego osobom starszym, ▪ Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększeniu szans na rynku pracy oraz aktywizacja zawodowa.

Źródło: Opracowanie własne

2. Uproszczona diagnoza Gminy Koronowo

Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Koronowo jest zlokalizowana w północno- zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie bydgoskim. Gmina graniczy z Miastem Bydgoszcz, a także z następującymi Gminami:

- W obrębie powiatu bydgoskiego: Sicienko, Osielsko i Dobrcz,
- W obrębie powiatu tucholskiego: Lubiewo i Gostycyn,
- W obrębie powiatu świeckiego: Pruszcz i Świekatowo
- W obrębie powiatu sepońskiego: Sośno.

Mapa 1. Gmina Koronowo na tle powiatu bydgoskiego

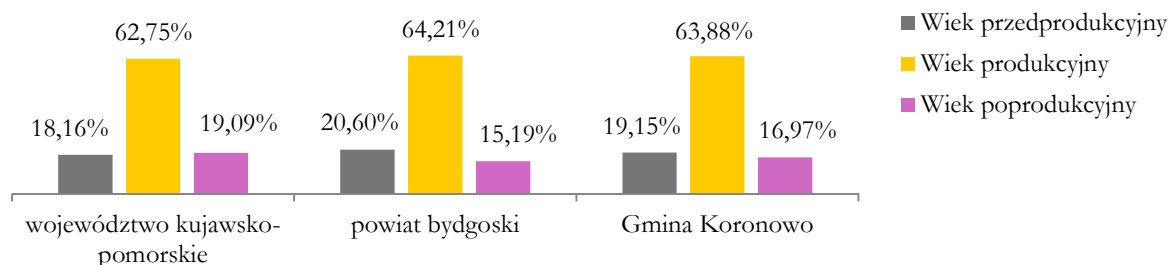
Powierzchnia Gminy Koronowo wynosi 41 153 ha (GUS BDL). Jest ona największą Gminą powiatu bydgoskiego, zajmuje około 30% jego obszaru. Na sieć osadniczą Gminy składają się: miasto Koronowo i 65 wsi/osad, wśród których 33 są jednocześnie sołectwami. Jest to Gmina o rolniczo-turystycznym charakterze. Jej centrum administracyjnym jest położone ok. 25 km od Bydgoszczy, miasto Koronowo. Przebiegają przez nią następujące drogi: droga krajowa nr 25, droga krajowa nr 56, 3 drogi wojewódzkie i 26 dróg powiatowych.

Źródło: Opracowanie własne

Sfera społeczna

W 2015 r. wg. danych UM w Koronowie Gminę zamieszkiwało 23 531 osób, z czego 10 773 osób zamieszkiwało miasto Koronowo. Średnia gęstość zaludnienia w Gminie wynosiła 59 os./km². Liczba ludności na terenie gminy Koronowo wg danych UM w Koronowie w latach 2010-2015 zmniejszyła się. W 2015 r. w porównaniu z 2010 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 0,63% (z 23 679 osób w 2010 r. do 23 531 w 2015 r.). Przyrost naturalny w 2015 r. w Gminie był dodatni i wynosił 24 osoby. Według danych GUS BDL udział osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie jest wyższy niż w województwie, ale niższy niż w powiecie bydgoskim. Z kolei odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie jest wyższy niż w powiecie bydgoskim, a niższy niż w województwie. Zjawisko starzenia się społeczeństwa w Gminie jest więc silniejsze niż na terenie powiatu bydgoskiego, ale w skali całego województwa sytuacja Gminy jest korzystniejsza w tym względzie.

Wykres 1. Struktura demograficzna w 2015 r.

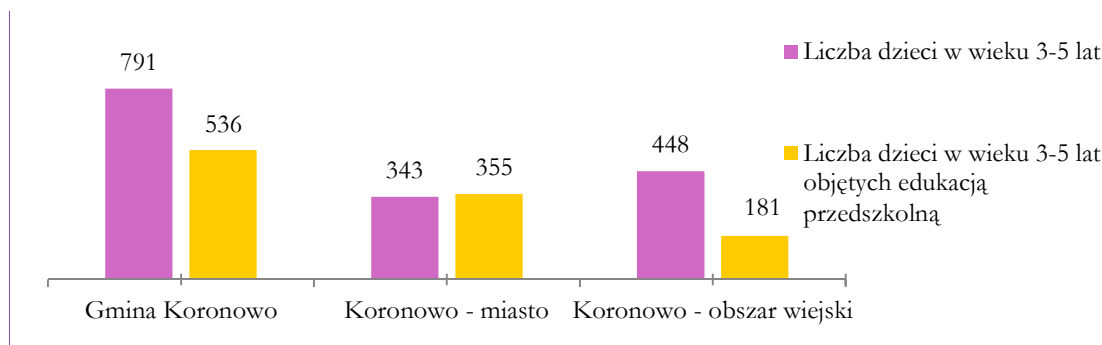
Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS BDL

Na koniec 2015 r. w Gminie było zarejestrowanych 1 266 osób bezrobotnych (dane PUP w Bydgoszczy). Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi **7,91%** i jest wyższy niż w powiecie (4,8%). Stosunek osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym to **3,38%**, natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze Gminy wynosi **29,30%**.

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców Gminy Koronowo jest skala świadczonej pomocy społecznej. Według danych UM w Koronowie w 2015 r. z pomocy społecznej korzystało **849** gospodarstw domowych, a liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 2 285. **Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem wynosi 9,71%** (dane UM), i jest wyższy niż w powiecie (7,0% - dane GUS BDL) i na tym samym poziomie co w województwie (9,7% - dane GUS BDL). Natomiast udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie gospodarstw domowych na terenie Gminy kształtował się w tym czasie na poziomie **12%** (dane UM).

W Gminie działają 4 przedszkola oraz 6 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, a także jeden żłobek dziecięcy (dane UM). W 2015 r. wg danych GUS z zamieszkujących w Gminie 791 dzieci w wieku 3-5 lat, 536 było objętych wychowaniem przedszkolnym (67,76%). Odsetek dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na obszarach wiejskich był znacznie mniejszy (40,4% - dane GUS BDL). **Odsetek dzieci uczęszczających do przedszkola w Gminie Koronowo jest niższy niż w powiecie bydgoskim (75,4% - dane GUS BDL) i w województwie (77,6% - dane GUS BDL).**

Wykres 2. Edukacja przedszkolna w Gminie Koronowo w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Jakość kształcenia w Gminie Koronowo na poziomie podstawowym została oparta o wyniki sprawdzianu szóstoklasisty. Wynik średni Gminy w roku 2013 był taki sam jak województwa. Natomiast w latach 2014 i 2015 średnie wyniki Gminy były wyższe od średniej wojewódzkiej. Również przeciętny wynik z lat 2013-2015 był nieco wyższy niż w województwie.

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2013-2015

Szkoła	2013	2014	2015 ¹	Przeciętny wynik z 3 lat	Względny wynik z 2013	Względny wynik z 2014	Względny wynik z 2015
Gmina Koronowo	59%	64%	65%	63%	101%	102%	102%
Woj.	59%	63%	64%	62%	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Zespołu Edukacji w Koronowie (dane dot. gminy) i OKE w Gdańsku (dane dot. woj.)

¹Dotyczy części I sprawdzianu, tj. języka polskiego i matematyki.

Z kolei średnie **wyniki z egzaminu gimnazjalnego** w 2015 r. w Gminie były z większości przedmiotów niższe niż w województwie. Przeciętne wyniki z ostatnich 3 lat **były każdorazowo niższe niż w województwie**.

Tabela 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2013-2015

	Przedmiot	Gmina			woj. kuj.-pom.			Przeciętny wynik z 3 lat	
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gmina	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	57%	59%	58%	61%	65%	60%	58%	62%
	Historia i WOS	54%	56%	64%	56%	58%	62%	58%	59%
Część matematyczna	Matematyka	44%	42%	48%	46%	45%	47%	45%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	56%	47%	48%	57%	50%	48%	50%	52%
Języki obce	J. angielski - podst.	53%	54%	59%	60%	64%	63%	55%	62%
	J. angielski - rozsz.	35%	33%	40%	43%	42%	44%	36%	43%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Zespołu Edukacji w Koronowie (dane dot. gminy) i OKE w Gdańsku (dane dot. woj.)

Najważniejszą instytucją na terenie Gminy, której obowiązkiem jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku jest Komisariat Policji w Koronowie, podlegający pod Komendę Miejską Policji w Bydgoszczy. W Koronowie znajduje się zakład karny dla mężczyzn. W 2015 r. na terenie Gminy odnotowano 507 interwencji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego (dane Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy). Stosunek sumy tych interwencji względem ogólnej liczby gospodarstw domowych wyniósł 7,17%. Z powyższego wynika, że w gminie występują **problemy związane z przestępczością, zagrożenie bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin i porządku publicznego**.

Sfera gospodarcza

Gmina ma charakter rolniczo-turystyczny. Aktywność gospodarcza mieszkańców Gminy Koronowo przejawia się głównie w rolnictwie. Gleby gminy Koronowo są dość dobrej jakości. Przewagę stanowią grunty klasy III i IV, które łącznie zajmują 87,6% powierzchni. Ogólnie teren gminy Koronowo charakteryzuje się dobrej jakości glebami, wysokich klas bonitacyjnych nie zanieczyszczonych metalami ciężkimi. W związku z tym gleby nadają się pod wszelkie uprawy ogrodnicze i rolnicze. Na terenie gminy istnieją warunki do zakładania gospodarstw ekologicznych. Na dynamiczny rozwój rolnictwa wpływa wysoka intensywność produkcji i duży potencjał ekonomiczny gospodarstw rolnych (duża powierzchnia gospodarstw, bardzo dobre wyposażenie w maszyny). Ze względu na postępującą mechanizację rolnictwa, w przyszłości może nastąpić spadek zapotrzebowania na siłę roboczą, dlatego ważne jest tworzenie miejsc pracy w sektorze okolorolniczym.²

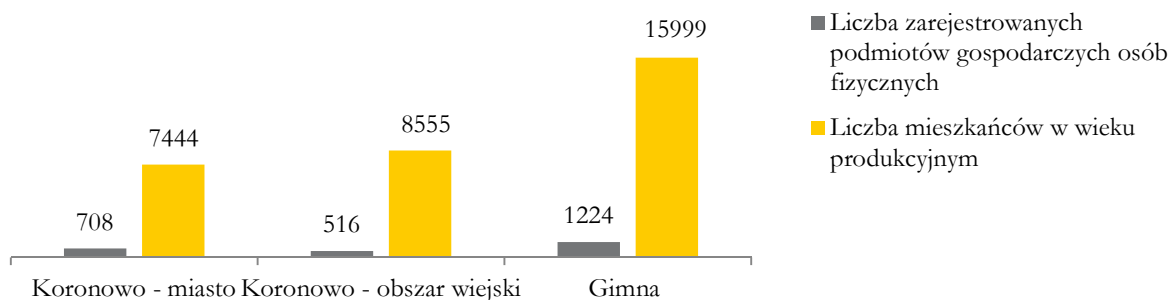
Obszar gminy Koronowo charakteryzuje się licznymi walorami krajobrazowymi, historycznymi i kulturowymi, wpływającymi na jej atrakcyjność turystyczną. Walory przyrodniczo-krajobrazowe przyczyniły się do zagospodarowania okolic Zalewu Koronowskiego w infrastrukturę wypoczynkową. Istnieją tu obiekty noclegowe i gastronomiczne oferujące swoje usługi wyłącznie w sezonie. Potrzebne jest dalsze zagospodarowanie obszaru Zalewu Koronowskiego, co przyczyni się do rozwoju sportów wodnych

² Strategia Rozwoju Gminy Koronowo na lata 2016-2025

(żeglarsstwo, kajaki) i dostosowanie bazy noclegowo-gastronomicznej do oczekiwań turystów. W 2015 r. na terenie Gminy działało 10 turystycznych obiektów noclegowych, w tym 4 całoroczne (posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych, w całym powiecie bydgoskim było ich 25, w tym 18 całorocznych (dane GUS BDL). W Gminie rozwija się głównie turystyka aktywna dzięki licznym szlakom pieszym i rowerowym. Elementem przyciągającym turystów są również cykliczne imprezy kulturalne skierowane do turystów i mieszkańców, np. Jarmark Cysterski, połączony z inscenizacją bitwy z Krzyżakami pod Koronowem.

Według danych za 2015 r. w Gminie zarejestrowanych było 1224 podmiotów gospodarczych osób fizycznych (dane UM). Największą aktywnością gospodarczą wyróżnia się miasto Koronowo, na którego obszarze działa 708 firm osób fizycznych, co stanowi 57,8% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych osób fizycznych w Gminie (dane UM). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 r. na terenie miasta działało 975 firm spośród 1 834 w całej Gminie (53% wszystkich przedsiębiorstw działało na terenie miasta). W Gminie Koronowo brak dużych zakładów pracy, dominują mikroprzedsiębiorstwa - na 1834 firmy, aż 1759 zatrudnia do 9 pracowników (dane GUS BDL).

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych na tle liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Koronowo w 2015 r.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie

Z powyższych danych wynika, że wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi **7,65** (dane UM) **i jest niższy niż w powiecie** (13,5 – dane GUS BDL) **i województwie** (10,8 – dane GUS BDL).

Gmina stara się przyciągać nowe firmy i zachęcać do zakładania działalności gospodarczej poprzez stosowanie ulg inwestycyjnych (zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej na tworzenie nowych miejsc pracy związanych z inwestycją początkową, zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis na tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją). Koronowo rozwija strefę przemysłową. Dzięki realizacji projektu „Strefa przemysłowa w Koronowie – uzbrojenie w infrastrukturę techniczną – I etap” powstał teren o powierzchni 4,19 ha wyposażony w niezbędną infrastrukturę, przeznaczony pod rozwój działalność przemysłowo-składowej, usługowo-handlowej, targowo-wystawienniczej.

Sfera środowiskowa

Aktualny stan jakości środowiska nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Jednak istotnym zagrożeniem w tej sferze jest zanieczyszczenie powietrza powodowane głównie przez użytkowanie tradycyjnych źródeł ciepła (piece węglowe), ruch samochodowy oraz przemysł. Bezpośrednim emitentem zanieczyszczeń ze źródeł energetycznych i przemysłowych jest: Ciepłownia KPEC w Koronowie,

ELEWATOR w Koronowie, trzy kotłownie - Kotłownia olejowa w Mąkowsku, Kotłownia KPEC Bydgoszcz w Stopce i Kotłownia w Nowym Dworze oraz cztery spółki: Zakłady Przetwórstwa Kulinarnego „SMAKOVIT” Sp. z o.o. w Stopce, „Cegielnia Stopka” Sp. z o.o., „MONDI CONDEX” Sp. z o.o. oraz PROJPRZEM S. A. Niezorganizowana emisja pochodzi z obiektów powierzchniowych, takich jak oczyszczalnie ścieków czy składowiska. Na zagrożenie emisją transgraniczną wystawiona jest głównie południowa część Gminy, która sąsiaduje z Bydgoszczą. Za niską emisję odpowiadają przede wszystkim gospodarstwa domowe, wykorzystujące węgiel kamienny do celów grzewczych. Zanieczyszczenia komunikacyjne są spowodowane złym stanem technicznym części pojazdów, nieprawidłową ich eksploatacją oraz przestojami w ruchu wywołanymi niewielką przepustowością dróg lub złą organizacją. Jakość powietrza atmosferycznego jest determinowana także przez nieodpowiedni stan techniczny części budynków w Gminie, wyróżniających się niską efektywnością energetyczną i wymagających termomodernizacji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Zarządzaniem infrastrukturą wodno-kanalizacyjną na terenie Gminy Koronowo zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Koronowie. Długość sieci wodociągowej wg. danych GUS BDL na koniec 2015 r. wynosiła 363,1 km i wzrosła w porównaniu z rokiem 2010 (338,9 km) o 7,14%. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła w 2015 r. 3 772 szt. (dane GUS BDL). Na terenie Gminy znajduje się zbiorcza sieć kanalizacyjna. Jej długość w 2015 r. wynosiła 121,2 km, a liczba przyłączy 1 638 szt. (dane GUS BDL). W Koronowie działa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, której przepustowość wynosi 4600 m³/dobę (dane UM). W Gminie funkcjonuje również oczyszczalnia ścieków Wiskitno. **Z sieci kanalizacyjnej korzysta tylko 56,6% ludności** (dane GUS BDL), a pozostali mieszkańcy wykorzystują przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe. Problemem ze sfery technicznej jest stan konstrukcji budynków, który ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych. Spośród 76 budynków, w których realizowane są usługi publiczne (rozumiane jako usługi realizowane w ramach zadań własnych gminy) 4 budynki znajdują się w złym stanie, co stanowi 5,26% ogółu budynków (dane UM).

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

Gmina Koronowo charakteryzuje się korzystną lokalizacją (położenie w pobliżu Bydgoszczy) i dobrą dostępnością komunikacyjną (droga krajowa, drogi wojewódzkie). Jest to gmina o charakterze rolniczym i turystycznym.

Struktura demograficzna Gminy Koronowo pod kątem udziału osób w wieku poprodukcyjnym jest niekorzystna w porównaniu do powiatu bydgoskiego, gdyż odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie jest wyższy. Niepokojącym zjawiskiem jest natomiast zmniejszająca się liczba mieszkańców. Bezrobocie jest jednym z najistotniejszych problemów w Gminie - udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w Gminie jest wyższy niż w powiecie. Następnym ważnym problemem jest nasilone korzystanie z pomocy społecznej (wyższe niż w powiecie). Objęcie edukacją przedszkolną jest znacznie niższe niż w powiecie bydgoskim i w województwie. Przeciętna jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym odbiega od poziomu województwa. Uwagę zwracają nasilone problemy związane z przestępczością.

W Gminie Koronowo brak dużych zakładów pracy, dominują mikroprzedsiębiorstwa. Problemem jest niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców – niższy niż w powiecie i w województwie. Znaczną część aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Koronowo stanowi rolnictwo. Obszar gminy Koronowo posiada potencjał w zakresie rolnictwa, co wynika m.in. z wysokiej wartości użytkowej gleb, wysokiej intensywności produkcji rolniczej, dużego potencjału ekonomicznego gospodarstw. Na terenie

gminy Koronowo powinno nastąpić wzmocnienie branży rolno-spożywczej, ze względu na produkcję wysokiej jakości produktów rolnych i tworzenie miejsc pracy w sektorze okółorolniczym.

Gmina Koronowo jest atrakcyjna turystycznie ze względu na posiadane walory krajobrazowe i historyczne (m.in. Zalew Koronowski, rzeka Brda, liczne zabytki i miejsca związane z kulturą i historią). Niewiele jest turystycznych obiektów noclegowych (10), a zaledwie 4 są obiektami całorocznymi. Brakuje więc rozwiniętego zaplecza turystycznego, dla turystów przyjezdnych. A działalność turystyczna skupia się przede wszystkim na sezonie letnim.

Na rozwój gospodarczy Gminy korzystnie wpływa tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi podmiotów gospodarczych, w tym podejmowanie działań mających na celu wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy (strefa przemysłowa).

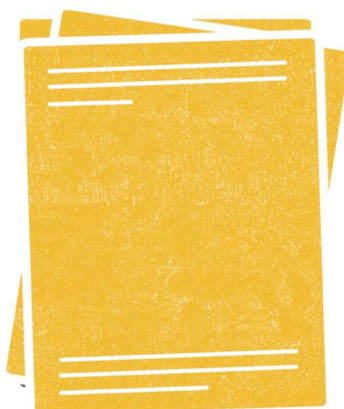
Stan jakości powietrza nie jest najlepszy, wpływ na to mają przede wszystkim kotłownie i zakłady przemysłowe, gospodarstwa domowe wykorzystujące do ogrzewania węgiel kamienny, ruch samochodowy oraz nieodpowiedni stan techniczny budynków.

Długość sieci wodociągowej Gminy z roku na rok rośnie, podobnie jak długość sieci kanalizacyjnej. Jednakże na terenie Gminy zauważalna jest dysproporcja pomiędzy siecią kanalizacyjną a wodociagową. Z sieci kanalizacyjnej korzysta zaledwie ponad połowa ludności Gminy. Problemem są budynki, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.

3. Obszar zdegradowany gminy

Obszarem zdegradowanym w Gminie jest ten obszar, na którym zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego (czyli koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). Skalę tych negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do średniej wartości dla całej gminy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic.³

Obszar zdegradowany został wyznaczony zgodnie z metodologią wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w małych miastach regionu (dla miasta Koronowo) i na obszarach wiejskich regionu (dla części wiejskiej Gminy) zawartą w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”. Analiza wskaźnikowa poszczególnych miejscowości i jednostek w mieście została przeprowadzona w oparciu o kryteria wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”, stworzone na potrzeby zdiagnozowania występujących na tym obszarze problemów.

³ Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

3.1. Wyznaczenie jednostek strukturalnych w mieście

Dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego w Koronowie, całe miasto zostało podzielone na jednostki struktury przestrzeni miejskiej (zwane dalej jednostkami). W oparciu o występujące zróżnicowania w przestrzeni społeczno – gospodarczej, całe miasto zostało podzielone na 3 jednostki strukturalne:

- **Obszar A** – obejmujący Stare Miasto i Park Grabina oraz tereny na zachód od ul. Pomianowskiego i Alfonsa Hoffmanna.
- **Obszar B** – obejmujący tereny ograniczone od zachodu ul. Paderewskiego, Pomianowskiego i Alfonsa Hoffmanna zaś od północy rzeką Brdą, ul. Nadrzeczną i Szosą Kotomierską.
- **Obszar C** – obejmujący tereny na północ od ul. Nakielskiej, Tucholskiej, rzeki Brdy i Szosy Kotomierskiej.

Poniższa tabela zawiera wykaz ulic wchodzących w skład poszczególnych jednostek.

Tabela 3. Jednostki struktury przestrzeni miejskiej – wykaz ulic

Jednostka	Ulice
Obszar A	Alfonsa Hoffmanna, Boczna, Brzegowa, Brzoskwiniowa, Bulwarowa, Bydgoska, Czereśniowa, Daleka, Farna, Garncarska, Jabłoniowa, Jana Sobieskiego, Kasprzaka, Klasztorna, Kościuszki, Krasickiego, Krótka, Krzywa, Krzyżowa, Malinowa, Mała Droga, Morelowa, Multańskiego, Na Skarpie, Nakielska, Nowodworska, Objazdowa, Okrężna, Okrzei, Orzechowa, Paderewskiego, Plac Zwycięstwa, Podgórna, Podmiejska, Podwórzowa, Pomianowskiego, Poprzeczna, Promenady, Św. Andrzeja, Sienkiewicza, Spacerowa, Spichlerzowa, Staromiejska, Szkolna, Ślusarska, Truskawkowa, Tucholska, Ustronie, Wąska, Wiśniowa, Władysława Łokietka, Wodna, Zdrojowa.
Obszar B	Aleja Jana Pawła II, Azaliowa, Biwakowa, Borowikowa, Cyprysowa, Droga do Różanny, Fabryczna, Gołębia, Grzybowa, Handlowa, Iwickowo, Jachtowa, Jagodowa, Janowo, Jaskółcza, Jastrzębia, Jeżynowa, Konwaliowa, Leszczynowa, Leśna, Lipinki, Lipkusz, Lisia, Magazynowa, Muszłowa, Okoniowa, Olszewka, Orla, Paprociowa, Piaskowa, Pieczyńska, Podleśna, Poziomkowa, Produkcyjna, Przyrzecze, Ptasia, Romanowo, Rysia, Składowa, Srebrnica, Usługowa, Warszawskich, Wierzbowa, Wilcza, Wrzosowa, Wypoczynkowa, Zajęcza Żurawia.
Obszar C	26 Stycznia, Agatowa, Aleje Wolności, Amarantowa, Bazaltowa, Błękitna, Brzozowa, Bukowa, Bursztynowa, Chopina, Diamentowa, Dolomitowa, Dworcowa, Jęczmienna, Kajakowa, Kąkolowa, Kąpielowa, Klonowa, Kolejowa, Konopnickiej, Koralowa, Krzemowa, Kwarcowa, Kwiatowa, Lazurowa, Leśne Osiedle, Letniskowa, Liliowa, Łąkowa, Łubinowa, Makowa, Mickiewicza, Modrakowa, Modrzewiowa, Moniuszki, Nadrzeczna, Nefrytowa, Norwida, Ogrodowa, Orkiszowa, Orna, Owsiana, Perłowa, Plażowa, Pochmurna, Pogodna, Powstańców Wielkopolskich, Przemysłowa, Różana, Rubinowa, Rumiankowa, Siewna, Słoneczna, Słowackiego, Sosnowa, Sportowa, Strumykowa, Szafrówowa, Szmaragdowa, Szosa Kotomierska, Świerkowa, Targowa, Tęczowa, Topazowa, Topolowa, Turkusowa, Tuszyń, Wąskotorowa, Wczasowa, Witosa, Wyczółkowskiego, Zawadzkiego, Zbożowa, Żeglarska, Żytia.

Źródło: Opracowanie własne

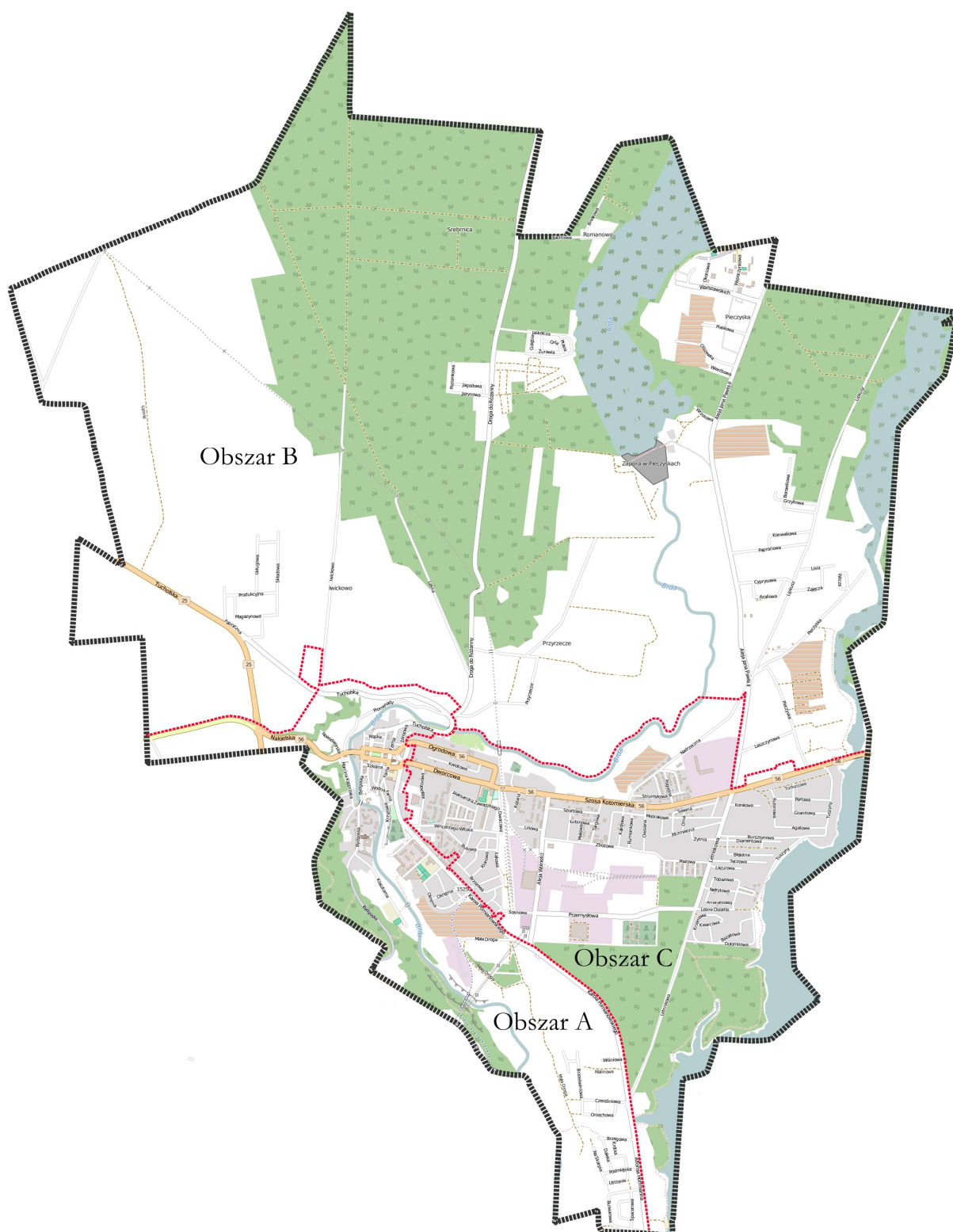
Żadna z tak wyznaczonych jednostek nie zajmuje więcej niż 20% powierzchni Gminy i nie koncentruje więcej niż 30% jej mieszkańców. Ponadto dokonany podział umożliwia pozyskanie wiarygodnych danych, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu wdrażania programu rewitalizacji. Suma powierzchni wydzielonych jednostek jest równa powierzchni części miejskiej Gminy, w związku z czym analizie zostało poddane całe miasto.

Tabela 4. Podział miasta Koronowo na jednostki strukturalne

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Obszar A	4 459	18,95%	330,84	0,80%
Obszar B	750	3,19%	1998,94	4,86%
Obszar C	5 564	23,65%	485,22	1,18%
Miasto	10 773	45,78%	2815,00	6,84%
Gmina	23 531	-	41 153	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Mapa 2. Podział miasta Koronowo na jednostki

Źródło: Opracowanie własne

3.2 Diagnoza jednostek strukturalnych dla identyfikacji stanu kryzysowego w mieście

Wyznaczone trzy jednostki strukturalne zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Do analizy wybrano **4 wskaźniki** (3 reprezentujące sferę społeczną oraz 1 ze sfery infrastrukturalnej):

- Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Liczba budynków użyteczności publicznej, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru (wskaźnik autorski).

Wszystkie 3 jednostki w mieście zostały zbadane przy pomocy tych samych kryteriów. Wyniki przeprowadzonych analiz zawarto w tabelach poniżej.

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 5. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność powyżej 65 roku życia	Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym
Obszar A	4 459	841	3 000	618	20,60%
Obszar B	750	179	499	72	14,43%
Obszar C	5 564	970	3 945	649	16,45%
Gmina	23 531	4 617	15 999	2 915	18,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych na obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
Obszar A	4 459	3 000	296	9,87%
Obszar B	750	499	25	5,01%
Obszar C	5 564	3 945	215	5,45%
Gmina	23 531	15 999	1 266	7,91%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy (dane za rok 2015)

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 7. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Jednostka	Ludność ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem
Obszar A	4 459	704	15,79%
Obszar B	750	91	12,13%
Obszar C	5 564	278	5,00%
Gmina	23 531	2 285	9,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Wskaźnik nr 4 – reprezentujący sferę infrastrukturalną: liczba budynków, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych względem ogółu tych obiektów danego obszaru⁴

Tabela 8. Liczba budynków, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych względem ogółu tych obiektów danego obszaru

Jednostka	Liczba budynków, w których realizowane są usługi publiczne	Liczba budynków, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych	Liczba budynków, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych względem ogółu tych obiektów danego obszaru
Obszar A	19	2	10,53%
Obszar B	3	0	0,00%
Obszar C	9	2	22,22%
Gmina	76	4	5,26%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

⁴ Wskaźnik autorski. Budynki, w których świadczone są usługi publiczne, to budynki, gdzie realizowane są rzeczywiście usługi publiczne w ramach zadań własnych gminy.

Na podstawie przeprowadzonych analiz za obszar zdegradowany została uznana 1 jednostka, w której **4 z 4 badanych wskaźników przedstawiają wartości mniej korzystane** w porównaniu do średniej dla Gminy Koronowo, tj. **obszar A**. Na tej podstawie **obszar A został uznany jako obszar zdegradowany**.

Na terenie wskazanego obszaru odnotowano występowanie 3 problemów ze sfery społecznej:

- Starzejące się społeczeństwo,
- Bezrobocie,
- Korzystanie z pomocy społecznej.

Na obszarze A zidentyfikowano także 1 problem ze sfery infrastrukturalnej - stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.

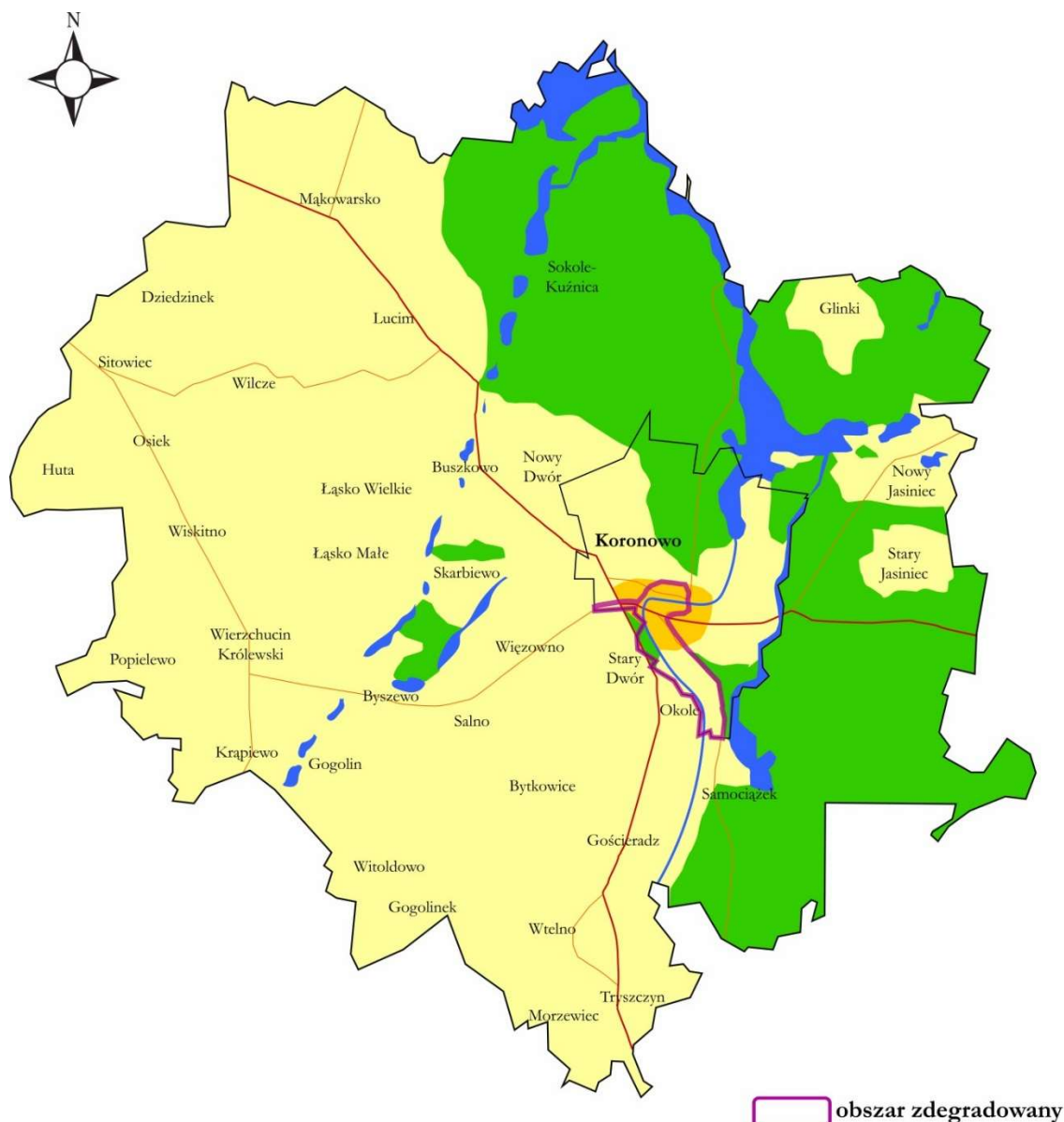
Zbiorcze zestawienie wartości poszczególnych wskaźników przedstawia poniższa tabela. Kolorem żółtym oznaczono wartości wskaźników mniej korzystne od średniej dla Gminy.

Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w poszczególnych jednostkach w Koronowie

Cechy szczególne sfery	Problem	Wskaźnik	Obszar A	Obszar B	Obszar C	Gmina
Sfera społeczna						
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Starzejące się społeczeństwo	Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym	20,60%	14,43%	16,45%	18,22%
Problemy rynku pracy	Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	9,87%	5,01%	5,45%	7,91%
Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Korzystanie z pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	15,79%	12,13%	5,00%	9,71%
Sfera infrastrukturalna						
Elementarne zagospodarowanie w instalacje techniczne, stan techniczny budynków	Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych	Liczba budynków, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych względem ogółu tych obiektów danego obszaru	10,53%	0,00%	22,22%	5,26%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015).

Mapa 3. Obszar zdegradowany w Gminie Koronowo

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Obszar zdegradowany w części wiejskiej gminy

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Koronowo nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich sołectw pod kątem występowania stanu kryzysowego. Sołectwa podzielono na 7 grup, biorąc pod uwagę liczbę ludności. Każdą z grup zbadano innym zestawem wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te miejscowości, które spełniły jednocześnie 2 kryteria:

- Na terenie miejscowości występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla Gminy,
- Na terenie miejscowości występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub infrastrukturalnej).

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Tabela 10. Podział sołectw na grupy na potrzeby delimitacji

L.p.	Liczba ludności	Sołectwa
1.	0 - 150	Skarbiewo, Osiek, Popielewo, Bytkowice
2.	151 - 200	Dziedzinek, Gogolinek, Morzewiec, Byszewo, Huta, Sitowiec
3.	201 – 250	Łąsko Małe, Nowy Jasiniec, Salno, Glinki, Gogolin, Wilcze, Krapiewo
4.	251 – 400	Stary Jasiniec, Więzowno, Witoldowo, Buszkowo, Łąsko Wielkie
5.	401 - 600	Gościeradz, Samociążek, Lucim, Wiskitno, Stary Dwór
6.	601 – 1000	Wierzchucin Królewski, Nowy Dwór, Okole, Wtelno
7.	powyżej 1000	Tryszczyn, Mąkowarsko

Źródło: Opracowanie własne (dane za rok 2015)

3.3.1 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących do 150 mieszkańców

Sołectwa liczące do 150 mieszkańców, czyli **Skarbiewo, Osiek, Popielewo, Bytkowice** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Tabela 11. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących do 150 mieszkańców

Sołectwo	Liczba bezrobotnych	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Bytkowice	3	73	4,11%
Osiek	2	52	3,85%
Popielewo	7	56	12,50%
Skarbiewo	2	48	4,17%
Gmina	1 266	15 999	7,91%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy (dane za rok 2015)

Tabela 12. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych w sołectwach liczących do 150 mieszkańców

Sołectwo	Liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Bytkowice	1	24	4,17%
Osiek	0	20	0,00%
Popielewo	3	61	4,92%
Skarbiewo	2	22	9,09%
Gmina	507	7 074	7,17%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie oraz Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy (dane za rok 2015)

W żadnym z badanych sołectw **nie występują co najmniej dwa problemy społeczne**.

3.3.2 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 151 do 200 mieszkańców

Sołectwa liczące od 151 do 200 mieszkańców, czyli **Dziedzinek, Gogolinek, Morzewiec, Byszewo, Huta, Sitowiec** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- Udział ludności starszej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego: W przypadku szkoły podstawowej - przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie).

Tabela 13. Udział ludności starszej w ludności ogółem w sołectwach liczących od 151 do 200 mieszkańców

Sołectwo	Liczba ludności powyżej 65 roku życia	Liczba ludności	Udział ludności starszej w ludności ogółem na danym obszarze
Byszewo	21	174	12,07%
Dziedzinek	19	159	11,95%
Gogolinek	16	166	9,64%
Huta	23	184	12,50%
Morzewiec	19	168	11,31%
Sitowiec	27	194	13,92%
Gmina	2 915	23 531	12,39%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Tabela 14. Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata w sołectwach liczących od 151 do 200 mieszkańców

Sołectwo	2013	2014	2015	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie
Byszewo	50%	51%	62%	54%
Dziedzinek	58%	67%	69%	65%
Gogolinek	56%	59%	65%	60%
Huta	58%	67%	69%	65%
Morzewiec	56%	59%	65%	60%
Sitowiec	58%	67%	69%	65%
Województwo	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za lata 2013-2015)

W żadnym z badanych sołectw **nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.**

3.3.3 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 201 do 250 mieszkańców

Sołectwa liczące od 201 do 250 mieszkańców, czyli **Łąsko Małe, Nowy Jasiniec, Salno, Glinki, Gogolin, Wilcze, Krapiewo** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Tabela 15. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących od 201 do 250 mieszkańców

Sołectwo	Liczba ludności powyżej 65 roku życia	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Glinki	18	158	11,39%
Gogolin	33	154	21,43%
Krapiewo	44	157	28,03%
Łąsko Małe	29	141	20,57%
Nowy Jasiniec	30	144	20,83%
Salno	26	140	18,57%
Wilcze	37	150	24,67%
Gmina	2 915	15 999	18,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Tabela 16. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w sołectwach liczących od 201 do 250 mieszkańców

Sołectwo	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy	Liczba ludności	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Glinki	70	224	31,25%
Gogolin	13	228	5,70%
Krapiewo	10	247	4,05%
Łąsko Małe	4	204	1,96%
Nowy Jasiniec	15	207	7,25%
Salno	5	214	2,34%
Wilcze	14	243	5,76%
Gmina	2 285	23 531	9,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

W żadnym z badanych sołectw **nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.**

3.3.4 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 251 do 400 mieszkańców

Sołectwa liczące od 251 do 400 mieszkańców, czyli **Stary Jasiniec, Wierzowno, Witoldowo, Buszkowo, Łąsko Wielkie** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- Udział ludności starszej w ludności ogółem na danym obszarze,
- Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze.

Tabela 17. Udział ludności starszej w ludności ogółem w sołectwach liczących od 251 do 400 mieszkańców

Sołectwo	Liczba ludności powyżej 65 roku życia	Liczba ludności	Udział ludności starszej w ludności ogółem na danym obszarze
Buszkowo	35	389	9,00%
Łąsko Wielkie	46	396	11,62%
Stary Jasiniec	36	333	10,81%
Wierzowno	43	359	11,98%
Witoldowo	39	376	10,37%
Gmina	2 915	23 531	12,39%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Tabela 18. Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem w sołectwach liczących od 251 do 400 mieszkańców

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych	Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze
Buszkowo	7	94	7,45%
Łąsko Wielkie	25	94	26,60%
Stary Jasiniec	6	82	7,32%
Więzowno	8	80	10,00%
Witoldowo	7	73	9,59%
Gmina	849	7074	12,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

W żadnym z badanych sołectw **nie występują co najmniej dwa problemy społeczne**.

3.3.5 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 401 do 600 mieszkańców

Sołectwa liczące od 401 do 600 mieszkańców, czyli **Gościeradz, Samociążek, Lucim, Wiskitno, Stary Dwór** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Tabela 19. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących od 401 do 600 mieszkańców

Sołectwo	Liczba ludności powyżej 65 roku życia	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Gościeradz	57	277	20,58%
Lucim	64	388	16,49%
Samociążek	61	296	20,61%
Stary Dwór	66	388	17,01%
Wiskitno	54	392	13,78%
Gmina	2 915	15 999	18,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Tabela 20. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących od 401 do 600 mieszkańców

Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Gościeradz	5	277	1,81%
Lucim	23	388	5,93%

Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Samociążek	10	296	3,38%
Stary Dwór	11	388	2,84%
Wiskitno	21	392	5,36%
Gmina	540	15 999	3,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy (dane za rok 2015)

W żadnym z badanych sołectw **nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.**

3.3.6 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących od 601 do 1000 mieszkańców

Sołectwa liczące od 601 do 1000 mieszkańców, czyli **Wierzchucin Królewski, Nowy Dwór, Okole, Wtelno** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze.

Tabela 21. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych w sołectwach liczących od 601 do 1000 mieszkańców

Sołectwo	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Nowy Dwór	10	39	25,64%
Okole	7	21	33,33%
Wierzchucin Królewski	4	30	13,33%
Wtelno	13	42	30,95%
Gmina	371	1 266	29,30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy (dane za rok 2015)

Tabela 22. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w sołectwach liczących od 601 do 1000 mieszkańców

Sołectwo	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba dzieci do lat 17	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Nowy Dwór	14	147	9,52%
Okole	21	151	13,91%
Wierzchucin Królewski	10	111	9,01%
Wtelno	15	195	7,69%
Gmina	689	4617	14,92%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

W żadnym z badanych sołectw **nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.**

3.3.7 Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej sołectw liczących powyżej 1000 mieszkańców

Sołectwa liczące powyżej 1000 mieszkańców, czyli **Tryszczyn, Mąkowarsko** zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych poniższymi wskaźnikami:

- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze,
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego: W przypadku szkoły podstawowej - przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie).

Tabela 23. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących powyżej 1000 mieszkańców

Sołectwo	Liczba bezrobotnych	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Mąkowarsko	125	929	13,46%
Tryszczyn	37	681	5,43%
Gmina	1 266	15 999	7,91%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy (dane za rok 2015)

Tabela 24. Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata w sołectwach liczących powyżej 1000 mieszkańców

Sołectwo	2013	2014	2015	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie
Mąkowarsko	61%	69%	75%	68%
Tryszczyn	66%	52%	61%	60%
Województwo	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za lata 2013-2015)

W żadnym z badanych sołectw **nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.**

3.4 Obszar zdegradowany w części wiejskiej gminy – podsumowanie

Wszystkie sołectwa zbadano pod kątem występowania problemów społecznych. W żadnym z nich nie zdiagnozowano 2 problemów, w związku z czym nie prowadzono dalszej delimitacji pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanych lub negatywnych zjawisk w innych sferach.

W oparciu o przeprowadzoną delimitację na obszarze wiejskim Gminy Koronowo nie wyznaczono obszarów zdegradowanych.

4. Obszar rewitalizacji gminy

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

W procesie delimitacji **obszaru rewitalizacji** w Gminie Koronowo pod uwagę wzięto ten obszar, który został uznany za obszar zdegradowany, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”, czyli **obszar A**. Tak wskazany obszar nie przekracza wspomnianego progu 30% ludności gminy i 20% powierzchni gminy. Obszar A będący obszarem rewitalizacji zajmuje zaledwie 0,80% powierzchni Gminy oraz jest zamieszkały przez 18,95% mieszkańców Gminy.

Tabela 25. Powierzchnia i ludność Gminy Koronowo objęta rewitalizacją

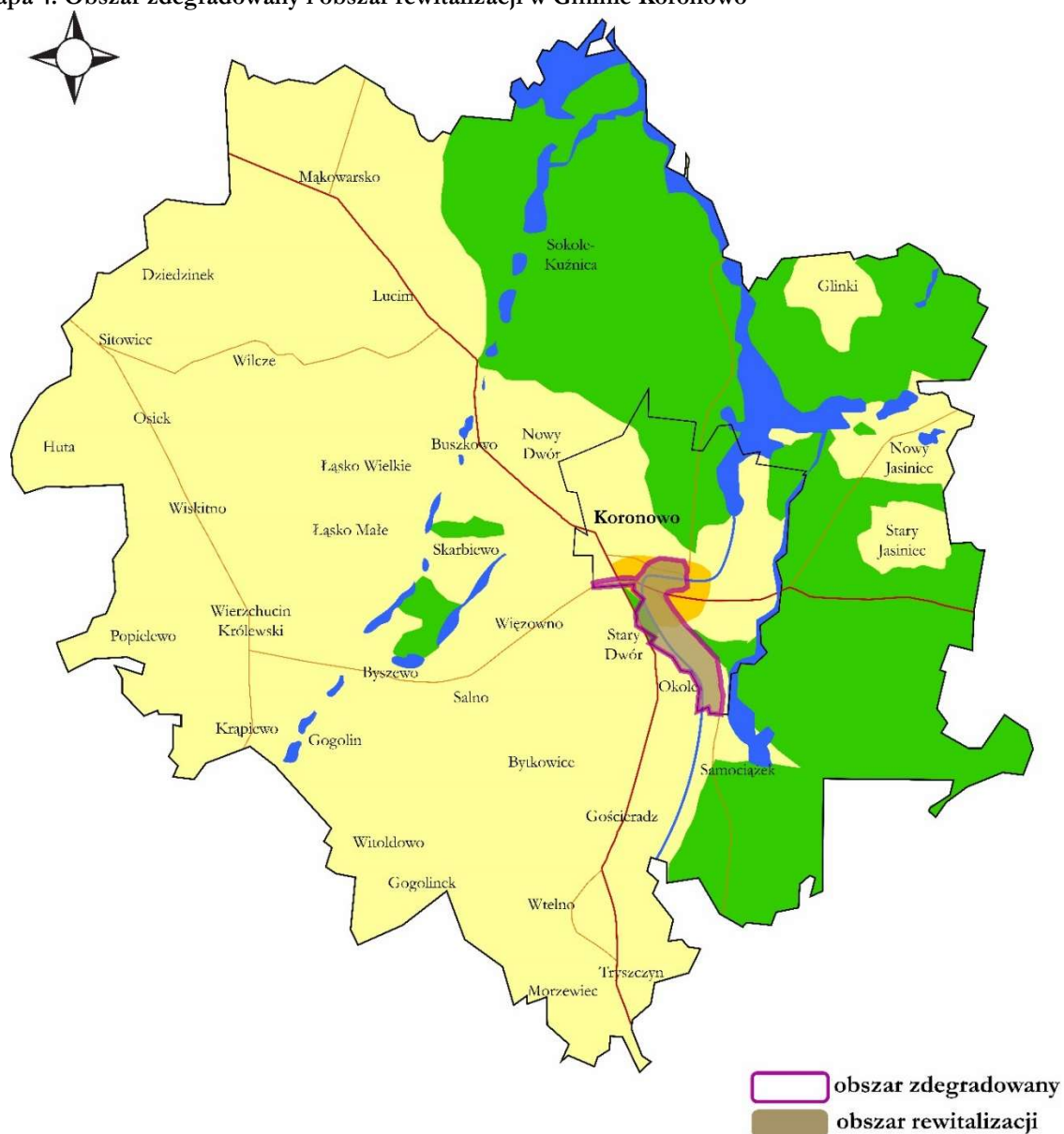
	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Obszar A	4 459	18,95%	330,84	0,80%
Gmina	23 531	-	41 153	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Na terenie obszaru A, 4 spośród 4 badanych wskaźników przyjęły wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla całej gminy. W związku z tym obszar rewitalizacji jest tożsamy z obszarem zdegradowanym.

Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na tle Gminy Koronowo przedstawia poniższa mapa.

Mapa 4. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Koronowo

Źródło: Opracowanie własne

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

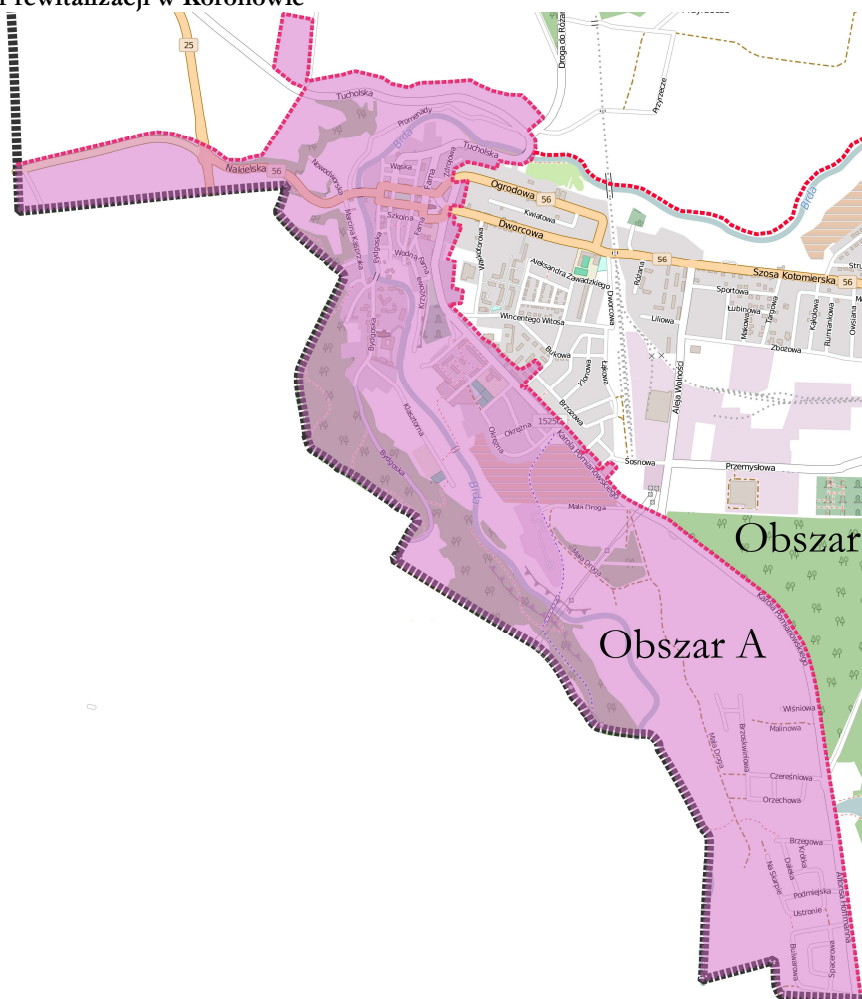
Obszar rewitalizacji na terenie miasta Koronowo obejmuje jedną z trzech wydzielonych jednostek, tj. obszar A, który swoim zasięgiem obejmuje starą część miasta oraz park Grabina, a także tereny na zachód od ul. Pomianowskiego i Alfonsa Hoffmanna. Obszar A zajmuje powierzchnię 330,84 ha, co stanowi 0,80% powierzchni Gminy i 11,75% powierzchni miasta. Na tym terenie mieszka 4 459 osób (18,95% ludności Gminy i 41,39% mieszkańców miasta). Jednostkę wyznaczoną do rewitalizacji tworzą 53 ulice.

Tabela 26. Ulice wchodzące w skład obszaru rewitalizacji w Koronowie

Ulice
Alfonsa Hoffmanna, Boczna, Brzegowa, Brzoskwiniowa, Bulwarowa, Bydgoska, Czereśniowa, Daleka, Farna, Garncarska, Jabłoniowa, Jana Sobieskiego, Kasprzaka, Klasztorna, Kościuszki, Krasickiego, Krótka, Krzywa, Krzyżowa, Malinowa, Mała Droga, Morelowa, Multańskiego, Na Skarpie, Nakielska, Nowodworska, Objazdowa, Okrężna, Okrzei, Orzechowa, Paderewskiego, Plac Zwycięstwa, Podgórna, Podmiejska, Podwórzowa, Pomianowskiego, Poprzeczna, Promenady, Św. Andrzeja, Sienkiewicza, Spacerowa, Spichlerzowa, Staromiejska, Szkolna, Ślusarska, Truskawkowa, Tucholska, Ustronie, Wąska, Wiśniowa, Władysława Łokietka, Wodna, Zdrojowa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie

Mapa 5. Obszar rewitalizacji w Koronowie

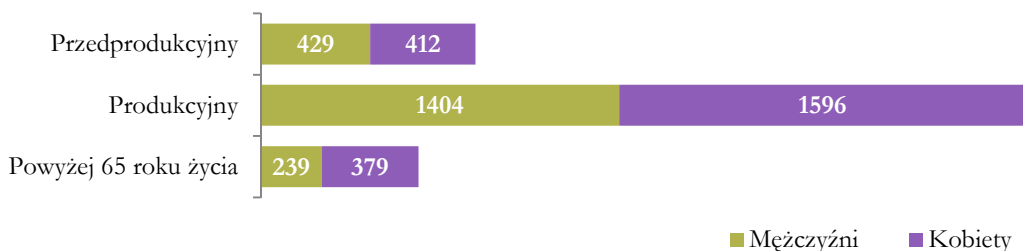

Źródło: Opracowanie własne

5.1 Sfera społeczna

Według danych UM w Koronowie obszar A objęty rewitalizacją w 2015 r. zamieszkiwało 4 459 mieszkańców, w tym 2 387 kobiet i 2 072 mężczyzn. W większości są to osoby w wieku produkcyjnym (3 000 osób, co stanowi 67,28% wszystkich mieszkańców). Drugą najliczniejszą grupą są osoby w wieku przedprodukcyjnym (841 osób – 18,86%). Najmniejszy jest udział osób powyżej 65 roku życia (618 osób – 13,86%).

Wykres 4. Struktura wieku i płci na obszarze A w 2015 r.

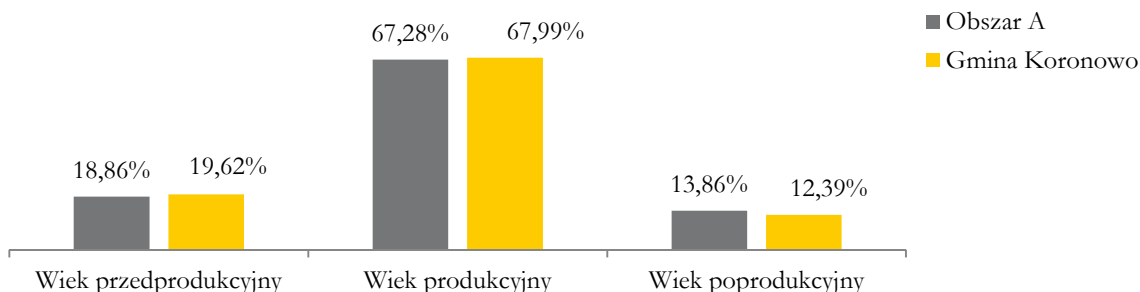

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie

Wskaźnik obciążenia demograficznego na badanym obszarze wskazuje, że **sytuacja demograficzna w tej jednostce jest niekorzystna**, gdyż na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypada 49 osób w wieku nieprodukcyjnym (czyli przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), a w Gminie jest to 47 osób (dane UM).

Obszar A cechuje się wyższym niż średnia dla Gminy odsetkiem osób starszych. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym wynosi 20,60%, podczas gdy średnia dla Gminy wynosi 18,22% (dane UM). Taki stan rzeczy jest wyrazem powszechnie występującego zjawiska **starzenia się społeczeństwa**, które w tej jednostce jest szczególnie silne. Udział ludności starszej względem ogólnej liczby ludności na danym obszarze również jest wyższy niż w Gminie – wynosi 13,86% wobec 12,39% (dane UM). Z kolei odsetek dzieci i młodzieży (wiek przedprodukcyjny) jest nieco niższy niż w Gminie – 18,86% wobec 19,62% (dane UM).

Wykres 5. Struktura wiekowa ludności na obszarze A w 2015 r.

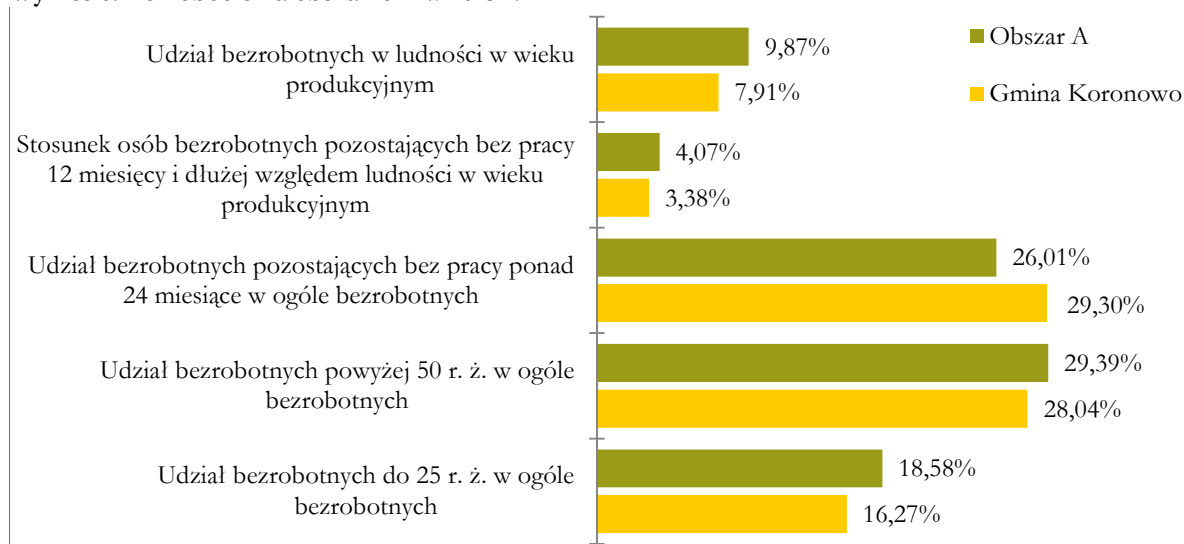
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie

W sferze różnorodnych **form pomocy dla osób starszych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji** należy wskazać Klub Seniora „Grabina”, Klub Seniora Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy filia w Koronowie. Brak natomiast np. dziennego domu pobytu dla seniorów. Brak także instytucji

skierowanych do dzieci i młodzieży, np. świetlic środowiskowych czy klubów młodzieżowych, w związku z czym dzieci i młodzież nie mają zapewnionej ciekawej i bezpiecznej formy spędzania czasu wolnego, dotyczy się to zwłaszcza dzieci pochodzących z rodzin zmagających się różnymi problemami.

Innym niekorzystnym zjawiskiem są **problemy rynku pracy** – udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na tym obszarze wynosi 9,87% (296 osób – dane PUP), przy czym średnia dla Gminy w tym przypadku wynosi 7,91%. Tym samym **poziom bezrobocia jest w tej części miasta wyższy o 1,96 p. p. niż średnio w Gminie**. Wielu bezrobotnych pozostaje bez pracy przez rok i dłużej – takie osoby stanowią 4,07% ludności w wieku produkcyjnym, a 26,01% wszystkich bezrobotnych jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy przez ponad 2 lata. Osoby długotrwale bezrobotne są najbardziej oddalone od rynku pracy, niechętnie do podjęcia zatrudnienia i poprawy aktualnej sytuacji życiowej. Takie osoby najbardziej potrzebują objęcia wsparciem w zakresie aktywizacji zarówno zawodowej. Inną problematyczną kwestią jest wyższy niż w Gminie odsetek wśród bezrobotnych osób do 25 roku życia i po 50 roku życia (jest to odpowiednio 18,58% i 29,39%).⁵

Wykres 6. Bezrobocie na obszarze A w 2015 r.

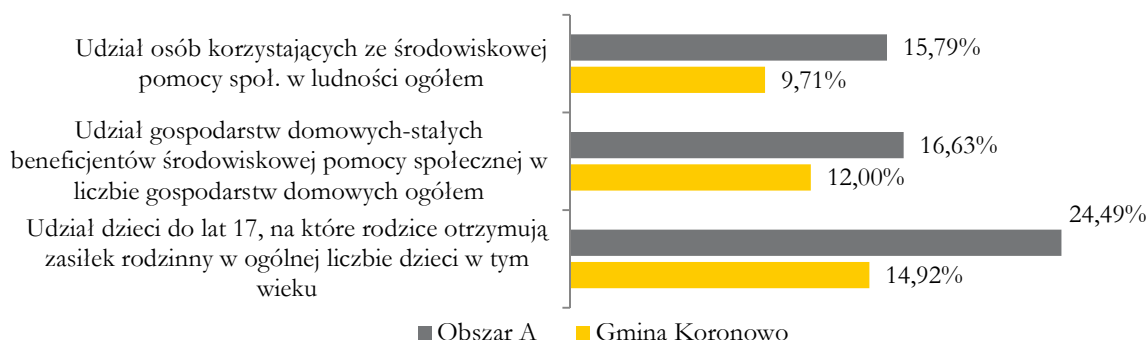

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy

Na Obszarze A zdiagnozowano także **problem braku samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych** – udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 15,79%, przy średniej dla gminy 9,71% (dane UM). Natężenie korzystania z pomocy społecznej na obszarze A jest wyższe niż przeciętnie w Gminie, co świadczy o tym, że wiele osób i rodzin w tej części miasta boryka się z tzw. **niesamodzielnnością ekonomiczną i ubóstwem**. W 2015 r. ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 266 gospodarstw domowych liczących łącznie 704 osoby (dane UM). Z kolei zasiłkiem rodzinnym objętych było 206 z 841 dzieci (dane UM) na tym obszarze (24,49%), to znacznie więcej niż średnio w Gminie (14,92% - dane UM).

⁵ Na podstawie danych PUP w Bydgoszczy (dane dot. osób bezrobotnych) i UM w Koronowie (dane dot. liczby ludności).

Wykres 7. Korzystanie z pomocy społecznej na obszarze A w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie

Najczęstszymi przyczynami objęcia pomocą społeczną na obszarze rewitalizacji są **ubóstwo** (213 rodzin, 544 osoby w tych rodzinach), **bezrobocie** (159 rodzin, 468 osób w tych rodzinach), **niepełnosprawność** (108 rodzin, 247 osób w tych rodzinach). Tym samym są to te obszary, które należy objąć wsparciem ramach rewitalizacji.

Tabela 27. Powody przyznania pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji i w gminie

Powód przyznania pomocy	Obszar rewitalizacji		Gmina Koronowo	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ubóstwo	213	544	659	1799
Bezrobocie	159	468	513	1609
Niepełnosprawność	108	247	347	790
Długotrwała lub ciężka choroba	108	224	398	907
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna	46	142	140	417
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina wielodzietna	21	114	57	314
Wielodzietność	12	68	35	198
Alkoholizm	38	67	93	173
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	7	22	19	45
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	16	14	31
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	7	13	40
Bezdomność	6	6	16	19
Narkomania	1	1	1	1
Zdarzenia losowe	0	0	5	13
Przemoc w rodzinie	0	0	1	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koronowie (dane za rok 2015)

Zadania z zakresu pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji wykonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizowane są również usługi opiekuńcze i specjalistyczne, praca socjalna z osobami i rodzinami będącymi w trudnej sytuacji życiowej, udzielanie specjalistycznego poradnictwa w formie porad prawnych i psychologicznych, kontrakt socjalny dla poprawy warunków życia osób, które objęte są pomocą społeczną. Oprócz MGOPS w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji działa również: Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy. Od 2014 r. działa na obszarze rewitalizacji również jedyna w Gminie Spółdzielnia Socjalna „Koronowianka”, której celem jest przywrócenie na rynek pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób o niskiej zatrudnialności oraz umożliwienie osobom

bezrobotnym aktywizację zawodową. Ponadto we współpracy z Gminą w zakresie pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych działają na obszarze rewitalizacji organizacje pozarządowe:

- Koronowskie Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, przy którym działa Klub dla Dobra Wspólnego prowadzący zajęcia dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi,
- Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Sprawnych Inaczej w Koronowie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Koronowie.

Na obszarze rewitalizacji ma swoją siedzibę Dom Pomocy Społecznej, który jest jednostką o zasięgu ponadgminnym. Dom zapewnia kompleksową i całodobową opiekę osobom dorosłym niepełnosprawnym intelektualnie.

Na obszarze rewitalizacji występuje **wiele problemów natury społecznej** konieczna jest więc kontynuacja i rozwijanie prowadzonych form wsparcia dla osób i rodzin potrzebujących pomocy. Wiąże się to ze wsparciem realizacji programów terapeutycznych, z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej, a także wsparcia instytucjonalnego poprzez rozwój instytucji świadczących pomocą społeczną. Na obszarze rewitalizacji brakuje placówek interwencyjnych, dziennych domów pobytu czy środowiskowych domów samopomocy. Potrzebny jest również rozwój mieszkań chronionych i zwiększenie liczby asystentów rodziny.

Edukacją i wychowaniem przedszkolnym zajmują się placówki położone na obszarze rewitalizacji, jak i w innych częściach miasta Koronowo. Poziom objęcia wychowaniem przedszkolnym jest nieco wyższy niż w Gminie i. Do przedszkoli publicznych i oddziałów przedszkolnych uczęszcza 111 z 162 (dane UM) dzieci w wieku 3-5 lat, czyli 68,52%, podczas gdy w Gminie jest to 67,76% (dane GUS BDL). Poziom objęcia edukacją przedszkolną na obszarze rewitalizacji jest niższy niż w powiecie bydgoskim (75,4% - dane GUS BDL) i w województwie (77,6% - dane GUS BDL).

Dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji uczęszczają do Szkoły Podstawowej nr 2 w Koronowie oraz Gimnazjum nr 1 w Koronowie.

Średni wynik sprawdzianu szóstoklasistów w SP nr 2 w Koronowie w 2015 r. wyniósł 65% z I części sprawdzianu tj. języka polskiego i matematyki i był identyczny z wynikiem Gminy i nieco wyższy od wyniku w województwa kujawsko-pomorskiego (64%). Podobna sytuacja występowała w roku 2014 i 2013 kiedy wyniki w SP nr 2 były równe lub wyższe niż w Gminie i województwie. Z kolei względny wynik, czyli stosunek wyniku uzyskanego w szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej w 2015 r. był niższy niż w roku 2014.

Tabela 28. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów (w latach 2013-2015)

	2013	2014	2015	Przeciętny wynik z 3 lat	Względny wynik z 2013	Względny wynik z 2014	Względny wynik z 2015
Szkoła Podstawowa nr 2 w Koronowie	59%	68%	65%	64%	100%	108%	102%
Gmina Koronowo	59%	64%	65%	63%	101%	102%	102%
Woj.	59%	63%	64%	62%	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Zespołu Edukacji w Koronowie (dane dot. SP nr 2 i gminy) i OKE w Gdańsku (dane dot. woj.).

Z kolei średnie wyniki z egzaminu gimnazjalnego w Gimnazjum nr 1 w Koronowie w 2015 r. były zbliżone do wyników osiągniętych w Gminie i województwie (za wyjątkiem wyników z języka angielskiego). Natomiast przeciętne w wyniki z lat 2013-2015 były najczęściej niższe niż w województwie.

Tabela 29. Wyniki egzaminu gimnazjalnego (w latach 2013-2015)

Przedmiot	Gimnazjum nr 1			Gmina			woj. kuj.-pom.			Przeciętny wynik z 3 lat		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gim.	Gmina	Woj.
J. polski	58%	57%	58%	57%	59%	58%	61%	65%	60%	58%	58%	62%
Historia i WOS	58%	56%	65%	54%	56%	64%	56%	58%	62%	60%	58%	59%
Matematyka	45%	40%	47%	44%	42%	48%	46%	45%	47%	44%	45%	46%
Przedmioty przyrodnicze	58%	47%	47%	56%	47%	48%	57%	50%	48%	51%	50%	52%
J. angielski - podst.	59%	53%	57%	53%	54%	59%	60%	64%	63%	56%	55%	62%
J. angielski - rozsz.	37%	34%	36%	35%	33%	40%	43%	42%	44%	36%	36%	43%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Zespołu Edukacji w Koronowie (dane dot. gimnazjum nr 1 i gminy) i OKE w Gdańsku (dane dot. woj.).

W związku z powyższym aby podnieść i utrzymać jakość edukacji w placówkach szkolnych potrzebne jest podjęcie działań na rzecz rozwoju przede wszystkim kompetencji kluczowych, ale i doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Poza wskazanymi placówkami, w sferze edukacji na obszarze rewitalizacji działają również:

- Zespół w Szkół w Koronowie (Szkoła Podstawowa nr 3, Gimnazjum nr 2, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1, Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy) dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Koronowie (Szkoła Podstawowa nr 4, Gimnazjum nr 4, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2),
- Prywatne gimnazjum AWANS w Koronowie,
- Liceum Ogólnokształcące im. L. Wyczółkowskiego w Koronowie,
- Zespół Szkół Zawodowych im. gen. S. Maczka w Koronowie (technikum, zasadnicza szkoła zawodowa, liceum dla dorosłych).

Zadania w sferze zapewnienia bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji wypełnia Komisariat Policji w Koronowie podlegający pod Komendę Miejską Policji w Bydgoszczy. Zadania z zakresu bezpieczeństwa na tym terenie realizuje również Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego w Koronowie, znajdujące się w strukturze Urzędu Miejskiego oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Koronowie włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ponadto na obszarze rewitalizacji znajduje się zakład karny dla mężczyzn.

Z danych Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy wynika, że w 2015 r. na obszarze rewitalizacji doszło do 37 interwencji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego. Stosunek sumy tych interwencji względem ogólnej liczby gospodarstw domowych wyniósł 2,22% i był niższy niż w Gminie (7,17%). Z kolei wskaźnik przestępstw kryminalnych popełnionych na tym obszarze na 1000 mieszkańców wynosił 18,84 (84 przestępstwa kryminalne – dane KMP w Bydgoszczy). Na obszarze rewitalizacji w 2015 r. doszło do 16 wykroczeń (także przestępstw) wśród młodzieży między 13 a 18 rokiem życia (dane KMP w Bydgoszczy). Tym samym stosunek tych wykroczeń względem ogółu

młodzieży w tym przedziale wieku wyniósł 5,84% i był wyższy niż w Gminie (1,53%). Powyższe wskaźniki świadczą o występowaniu na obszarze rewitalizacji problemów związanych z przestępczością.

Z badań przeprowadzonych na potrzeby Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Koronowo na lata 2016-2020⁶ wynika, że wśród młodzieży (m. in. na obszarze rewitalizacji) istnieje problem występowania i zażywania substancji psychotropowych. Dlatego też potrzebne jest podejmowanie i kontynuowanie działań o charakterze profilaktycznym, interwencyjnym i terapeutycznym.

Życie kulturalne na obszarze rewitalizacji organizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Koronowie, Miejska Biblioteka Publiczna w Koronowie oraz Izba Muzealna Ziemi Koronowskiej. MGOK jest inicjatorem działań kulturalnych, turystycznych, rekreacyjnych, informacyjnych, edukacyjnych oraz charytatywnych. Na obszarze objętym rewitalizacją cyklicznie odbywa się wiele imprez kulturalnych, takich jak Koncert Noworoczny, Festiwal Kapel Podwórkowych, Wakacyjny Festyn Rodzinny, Dożynki Gminne, Jarmark Cysterski połączony z inscenizacją bitwy z Krzyżakami pod Koronowem. Instytucje kultury borykają się z brakiem bazy lokalowej do prowadzenia działalności w zakresie kultury, aktywizacji i integracji mieszkańców. **Obecnie ze względu na niedobory lokalowe, działalność tych podmiotów choć aktywna jest znacznie utrudniona. Nie mogą rozwijać swojej działalności ze względu na brak miejsca w obecnie wykorzystywanych budynkach. Z tego względu konieczne jest adaptowanie na cele społeczne innych dostępnych obiektów.**

Aktywność sportowo-rekreacyjną promuje i rozwija na obszarze rewitalizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Tradycje sportowe na tym terenie są bardzo bogate. Rozwijaniu pasji sportowych i zdrowego stylu życia służy infrastruktura sportowa: hala sportowo-widowiskowa, kompleks boisk sportowych "Moje Boisko Orlik 2012", stadion miejski, plaża miejska, korty tenisowe, parki rekreacyjno-rehabilitacyjne. Ważny jest dalszy rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej, która służy przede wszystkim mieszkańcom, ale i turystom odwiedzającym Koronowo.

5.2 Sfera gospodarcza

Na obszarze rewitalizacji w 2015 r. 307 osób prowadziło działalność gospodarczą (dane UM). **Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców wynosi tutaj 10,23 (dane UM) i jest znacznie wyższy niż przeciętnie w Gminie (7,65 – dane UM).** Brak dużych zakładów pracy. Dominują firmy z branży handlu hurtowego i detalicznego, przetwórstwa przemysłowego i budownictwa.

5.3 Sfera środowiskowa

Na obszarze objętym rewitalizacją występują następujące formy ochrony przyrody:

- Pomnik przyrody – dąb szypułkowy, skwer pomiędzy ulicą Ogrodową i Paderewskiego (działka nr 1619),
- Pomnik przyrody – skupisko drzew w Parku Miejskim „Grabina” (działka nr 1230/1),
- Obszar chronionego krajobrazu „Zalew Koronowski” – obejmuje większość obszaru rewitalizacji. Charakteryzuje się wybitnymi walorami przyrodniczymi i turystycznymi. Malowniczość przyrodniczo-krajobrazowa tego obszaru wynika z występowania na jego powierzchni doliny rzeki Brdy, Zbiornika Koronowskiego, lasów oraz urozmaiconego ukształtowania powierzchni.

⁶ Uchwała Nr XXV/2221/16 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Koronowo na lata 2016-2020.

Na obszarze rewitalizacji nie będą podejmowane żadne działania mogące negatywnie wpłynąć na stan środowiska. Przy wdrażaniu poszczególnych inwestycji, które będą zawarte w programie rewitalizacji zachowane będą wymogi i zakazy wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących na tym obszarze. Jednocześnie wskazane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia, na etapie ich wdrażania - projektowania i realizacji, poddane będą odrębnym procedurom oceny oddziaływania na środowisko.

Obszar rewitalizacji, tak jak cała gmina znajduje się w zasięgu strefy ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody dla m. Bydgoszczy. W związku z tym przy realizacji nowych inwestycji obowiązują ograniczenia dla stref ochrony pośredniej ujęcia wód zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Cennym przyrodniczo terenem na obszarze rewitalizacji jest również Park Grabina o powierzchni 23,7 ha, który otacza miasto od strony południowo-zachodniej i ciągnie się wzdłuż Brdy. W Parku dominują graby i dęby szypulkowane, występują również rzadkie gatunki roślin i runa. Park charakteryzuje się stromymi zboczami poprzecinanymi głębokimi jarami. Najwyższe wzniesienie to „Grabina” - 109,1 m n. p. m.

Przez obszar rewitalizacji przebiegają ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne. Jedną z najatrakcyjniejszych i najbardziej malowniczych tras rowerowych w regionie jest trasa rowerowa łącząca Bydgoszcz z Koronowem. Trasa biegnie przez wyremontowany zabytkowy most kolejki wąskotorowej w Koronowie, z którego roztacza się piękny widok na Brdę. Z kolei ścieżka rowerowa biegnąca wzdłuż ul. Pomianowskiego i Paderewskiego stanowi fragment Międzynarodowej Trasy Rowerowej Euroroute R1. Trasa ta rozpoczyna się we Francji w miejscowości Calais i przebiega przez Belgię, Holandię, Niemcy i Polskę do granicy z Rosją. Inną ważną atrakcją jest ścieżka dydaktyczna „Cysterski Gaj” o charakterze historyczno – przyrodniczym, której przebieg prezentuje zarówno walory przyrodnicze, jak i zabytki Koronowa.

Potencjał turystyczny i rekreacyjny posiada płynąca przez obszar rewitalizacji rzeka Brda. Z oceny stanu wód powierzchniowych płynących z 2014 r.⁷ dla odcinka Brdy od Zalewu Koronowo do Zbiornika Smukala wynika, że stan fizykochemiczny rzeki nad tym odcinku jest bardzo dobry, a ocena bakteriologiczna zadowalająca. Wody Brdy zostały zaliczone do II klasy jakości, czyli są do wody dobrej jakości. Jednak teren wzdłuż Brdy jest nieuporządkowany i niezagospodarowany. Jest to obszar wymagający podjęcia prac rekultywacyjnych.

Obszar rewitalizacji zaliczany jest do jednej z czterech stref wyszczególnionych w województwie na potrzeby oceny jakości powietrza, tj. do strefy kujawsko-pomorskiej. Według „Rocznej oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2015 r.”⁸ dla tego obszaru stwierdzono:

- przekroczenia stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM₁₀,
- przekroczenia stężenia średniego rocznego 25 µg/m³ pyłu zawieszonego PM_{2,5},
- przekroczenia stężenia średniego rocznego 20 µg/m³ pyłu zawieszonego PM_{2,5},
- przekroczenia stężenia średniego rocznego 1 ng/m³ benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- przekroczenia poziomu celu długoterminowego 120 µg/m³ ozonu
- przekroczenia poziomu celu długoterminowego AOT40 ozonu (ochrona roślin).

⁷ <http://www.wios.bydgoszcz.pl/webmapa/wody/13%20Brd%20Smukala.pdf> (dostęp z dnia 21.10.2016 r.)

⁸ <http://www.wios.bydgoszcz.pl/images/stories/pdf/roczna2015.pdf> (dostęp z dnia 21.10.2016 r.)

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza są zakłady przemysłowe i kotłownie, gospodarstwa domowe wykorzystujące tradycyjne źródła ciepła (węgiel kamienny) oraz ruch samochodowy.

Środowisko naturalne jest jednym z największych potencjałów tego obszaru. Dlatego należy w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju i z poszanowaniem zasobów przyrodniczych rozwijać ten potencjał, poprzez rozwój gospodarki opartej na turystyce i kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców.

5.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Koronowo⁹ obszar A objęty rewitalizacją zaliczono do strefy centralnej (podstrefa Stare Miasto, Grabina) i strefy dalszego rozwoju układu przestrzennego. Dla każdej ze stref polityki przestrzennej określono konkretne kierunki zagospodarowania.

Tabela 30. Kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru rewitalizacji

Strefa	Kierunki
Strefa Centralna – 1 Podstrefa 1a (Stare Miasto, Park Grabina)	▪ Rozwój strefy poprzez kontynuację zabudowy na terenach objętych planami miejscowymi oraz zabudowę terenów przewidzianych do uzupełnień, ▪ Ochrona zieleni miejskiej tworzącej system ekologiczny miasta, ▪ Ochrona i kształtowanie układu przestrzennego poprzez opracowanie Lokalnego programu rewitalizacji Miasta, ▪ Dominującą funkcją w tej strefie jest funkcja usługowa, ▪ Dopuszczenie przekształcenia i uzupełnienia zabudowy, mające na celu podniesienie standardów i walorów architektonicznych obiektów, z uwzględnieniem wymogów ochrony konserwatorskiej, ▪ Koncentracja zabudowy usługowej nieuciążliwej (handel, usługi administracyjne, zdrowotne, oświaty, kultury, gastronomiczne) i mieszkaniowej w istniejących skupiskach.
Strefa dalszego rozwoju układu przestrzennego – 6 (między ul. Pomianowskiego a pln.-zach. granicą miasta)	▪ Kontynuacja rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego i usług, ▪ Koncentracja zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych i usług związanych z obsługą turystyki i rekreacji, ▪ Realizacja ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Koronowo

Na obszarze objętym rewitalizacją występuje wiele cennych obiektów i zespołów zabytkowych, które świadczą o bogatej historii Koronowa. Wśród nich należy wymienić: średniowieczny układ urbanistyczny starego miasta, zabytkowa zabudowa miejska z 1 i 2 poł. XIX w. (Pl. Zwycięstwa, ul. Kościuszki, ul. Sienkiewicza), w tym późnoklasycystyczny ratusz z 1 poł. XIX w., zespół poklasztorny - cysterski z kościołem parafialnym Wniebowzięcia NMP stanowiący kompleks o wysokiej atrakcyjności turystycznej (bazylika, zabudowania poklasztorne – obecnie więzienie), kościół Św. Andrzeja, dawna synagoga przy ul. Szkolnej (obecnie Centrum Kultury Synagoga), młyn wodny z poł. XIX w. (tzw. Diabelski Młyn), domniemane grodziska wczesnośredniowieczne z XI - XIII w. na Górze Łokietka i Górze Św. Jana. O bogatych wartościach zabytkowych tego obszaru świadczy fakt obowiązywania stref ochrony konserwatorskiej A, B, i W, w których działania inwestycyjne należy prowadzić zgodnie z przepisami i uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

⁹ Uchwała Nr XXXIX.440/09 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 30 września 2009 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Koronowo

Problemem są budynki, których **stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych**. Na obszarze rewitalizacji występują dwa takie obiekty (budynek Punktu Informacji Turystycznej i budynek przedszkola), co stanowi 10,53% (dane UM) ogółu tych obiektów (w Gminie jest to 5,26% - dane UM).

W budynku Punktu Informacji Turystycznej (PIT), który mieści się przy Placu Zwycięstwa 22 znajduje się izba muzealna oraz punkt informacji turystycznej. Upřednio izba muzealna mieściła się w dwóch pomieszczeniach. Obecnie zajmuje tylko jedno pomieszczenie gdyż ze względu na zły stan techniczny drugiego pomieszczenia musiało ono zostać wyłączone z użytkowania. W izbie muzealnej prezentowane są ekspozycje (np. medale, zdjęcia) związane z historią Koronowa. Ekspozycje zmieniane są średnio raz na kwartał. PIT zajmuje małe pomieszczenie i jest w nim zatrudniona jedna osoba udzielająca informacji turystycznej. Sam budynek pochodzący z ok. II poł. XIX w. wpisany jest do wojewódzkiej ewidencji zabytków i znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta, która wpisana jest do rejestru zabytków. Jest to budynek użyteczności publicznej i pełni funkcję turystyczno-kulturalno-wystawienniczą. Na ścianach piwnicy występują poważne zawilgocenia oraz grzyb pleśniowy. Ściany wewnętrzne na poddaszu noszą ślady zarysowań i ubytków oraz ślady zawilgocenia wynikające z nieszczelności dachu. Więźba dachowa w znacznym stopniu skorodowana biologicznie, wymaga całkowitej wymiany. W pokryciu dachu znajdują się liczne ubytki i nieszczelności. Wody deszczowe powodują postępującą degradację poddasza, konstrukcji dachu oraz stropu drewnianego, co w konsekwencji może grozić katastrofą budowlaną. Część podłogi jest zniszczona przez cykliczne zalewanie wodą z nieszczelnego dachu. Dachówka jest w bardzo złym stanie technicznym, zawiera liczne ubytki i nieszczelności. Pokrycia dachowe w całości nadają się do wymiany. Stolarka okienna drewniana posiada ubytki w powłoce malarskiej, rozregulowane okucia, ubytki i uszkodzenia w elementach ram okiennych. Na poddaszu okna dachowe stalowe są w złym stanie technicznym. Elementy stalowe są silnie skorodowane, a część szyb zbita. Drzwi oraz okucia znajdują się w złym stanie technicznym, wymagają całościowej wymiany. Tynki zewnętrzne w części przyziemia oraz przy uszkodzonych rurach spustowych posiadają znaczne ubytki oraz zawilgocenia i zasolenia. Również tynki wewnętrzne mają ubytki, zawilgocenia i lokalne zasolenia, liczne pofałdowania i zarysowania. Widoczne są zacieki po zalaniu spowodowanym brakiem szczelności dachu. Budynek wyposażony jest w instalację elektryczną, wodociagową, kanalizacji sanitarnej oraz instalację c.o., które wymagają wymiany.¹⁰ Ze względu na zły stan techniczny budynek PIT jest wykorzystywany tylko w niewielkim stopniu. Dostęp do usług publicznych realizowanych w tym budynku jest ograniczony, gdyż większość pomieszczeń nie nadaje się do użytkowania. Z tego względu działalność PIT nie może być rozwijana w kierunku działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej, nie mogą tutaj być organizowane zajęcia, gdyż brak jest miejsca i odpowiednich warunków.

Drugim budynkiem w złym stanie technicznym jest budynek przedszkola samorządowego przy ul. Paderewskiego 3. Posiada dwie kondygnacje nadziemne i poddasze w części użytkowe. Na parterze znajdują się 2 sale zajęć, a na piętrze 3 sale zajęć. Według przeprowadzonej oceny stanu technicznego budynek nie posiada wymaganej izolacyjności termicznej. Dach jest w większości nieocieplony. Obecna wentylacja nie daje możliwości wprowadzenia czystego powietrza do pomieszczeń. Elewacja posiada widoczne ubytki i ślady zawilgocenia. Budynek obecnie nie spełnia wymagań Samorządowego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi w Koronowie w zakresie miejsc przedszkolnych. Wymaga modernizacji celu zwiększenia liczby miejsc w przedszkolu, a także dostosowanie obiektu do wymagań dzieci niepełnosprawnych. Obecnie z budynku korzysta 93 dzieci. Jego modernizacja pozwoliłaby na utworzenie kolejnych 40 miejsc. Istniejące sale przedszkolne wymagają remontu i przebudowy. Potrzebne jest wygenerowanie nowych miejsc przedszkolnych poprzez stworzenie 3 nowych sal przedszkolnych, a także

¹⁰ „Ocena stanu technicznego budynku informacji turystycznej oraz możliwości technicznych jego przebudowy i nadbudowy”.

szatni. Cały budynek nie jest dostosowany do wymagań sanitarnych i przeciwpożarowych, a także do potrzeb przebywających w nim osób niepełnosprawnych. Brak jest windy, nie ma też żadnego miejsca do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych dla dzieci.¹¹ Jak wskazuje powyższy opis stanu technicznego dostęp do usług publicznych realizowanych w budynku jest ograniczony, ze względu na zbyt małą w stosunku do potrzeb liczbę miejsc przedszkolnych (poziom objęcia edukacją przedszkolną jest niższy niż w powiecie bydgoskim i w województwie) i brak dostosowania do potrzeb dzieci niepełnosprawnych.

Obszar rewitalizacji to także teren, gdzie występuje **niezagospodarowane przestrzenie publiczne, brakuje miejsc do rekreacji i wypoczynku, brak również miejsca gdzie mogłyby odbywać się wydarzenia kulturalne, imprezy gminne itp.** W szczególności należy zwrócić uwagę na brak miejsca do organizacji wydarzeń plenerowych w centralnej części miasta, brak przestrzeni publicznej pełniącej rolę centrum kulturalnego, miejsca aktywizacji mieszkańców. Co prawda w obszarze rewitalizacji znajduje się rynek (Plac Zwycięstwa), ale jego sposób zagospodarowania zupełnie uniemożliwia wykorzystanie go na cele rozwijania działalności kulturalnej, edukacyjnej oraz aktywizującej i integrującej mieszkańców. Inną kwestią ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej jest niezagospodarowany teren przy ul. Bydgoskiej w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Brdy. Jest to teren nieużytkowany i niezagospodarowany podczas, gdy w okolicy brakuje miejsca wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców (nie ma np. placu zabaw, siłowni zewnętrznej, czy ciekawie urządzonego terenu zielonego).

Układ drogowy na obszarze rewitalizacji tworzą:

- Drogi krajowa nr 25 (odcinek Czluchów – Bydgoszcz) i 56 (relacji Koronowo – Trzeciewiec)
- Droga wojewódzka nr 243 (relacji Mrocza-Koronowo),
- Droga powiatowa nr 1525 C (relacji Koronowo – Żołędowo),
- Drogi gminne.

Część odcinków dróg wymaga modernizacji i rozbudowy.

Infrastrukturą wodno-kanalizacyjną zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Koronowie. Odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków z obszaru rewitalizacji zajmuje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Koronowie przy ul. Pomianowskiego. Według danych Urzędu Miejskiego w Koronowie za 2015 r. na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych było 518 punktów odprowadzania ścieków i 611 punktów poboru. Spośród 1 141 nieruchomości w 2015 r. tylko 40 korzystało ze zbiorników wybieralnych, a 2 posiadało przydomowe oczyszczalnie ścieków. Głównym źródłem ciepła na obszarze rewitalizacji w ramach systemu ciepłowniczego jest ciepłownia należąca do Komunalnego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. w Bydgoszczy. Największymi odbiorcami ciepła są Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Koronowie, Koronowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Urząd Miejski i Szkoła Podstawowa nr 2. Większość budynków nie jest jednak podłączona do sieci i posiada indywidualne kotłownie.

¹¹ Studium wykonalności dla projektu inwestycyjnego: „Rozbudowa i przebudowa budynku przedszkola samorządowego w Koronowie – budynek przy ul. Paderewskiego 3”.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszar wskazywany do rewitalizacji to część miasta Koronowo (obszar A), która swoim zasięgiem obejmuje starą część miasta oraz park Grabina, a także tereny na zachód od ul. Pomianowskiego i Alfonsa Hoffmanna. Teren ten cechuje się wyższym niż średnia dla Gminy odsetkiem osób starszych. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym wynosi 20,60%, podczas gdy średnia dla Gminy wynosi 18,22%. Taki stan rzeczy jest wyrazem powszechnie występującego zjawiska starzenia się społeczeństwa, które w tej jednostce jest szczególnie silne. Innym niekorzystnym zjawiskiem są problemy rynku pracy – udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na tym obszarze wynosi 9,87%, przy czym średnia dla Gminy w tym przypadku wynosi 7,91%. Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano także problem braku samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych – udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 15,79%, przy średniej dla gminy 9,71%. Problemom natury społecznej towarzyszy zły stan konstrukcji budynków, których ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych (10,53% ogółu tych obiektów na obszarze rewitalizacji wymaga remontu, podczas gdy średnio w gminie jest to 5,26% budynków), dotyczy to budynku Punktu Informacji Turystycznej i przedszkola przy ul. Paderewskiego 3. Ze względu na zły stan techniczny (m. in. ciekący dach, zawilgocenie, pleśń) budynek PIT jest wykorzystywany tylko w niewielkim stopniu. Dostęp do usług publicznych realizowanych w tym budynku jest ograniczony, gdyż większość pomieszczeń nie nadaje się do użytkowania. Z tego względu działalność PIT nie może być rozwijana w kierunku działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej, nie mogą tutaj być organizowane zajęcia, gdyż brak jest miejsca i odpowiednich warunków. Również stan techniczny budynku Samorządowego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi ogranicza dostęp do usług publicznych, ponieważ liczba dostępnych miejsc przedszkolnych jest zbyt mała w stosunku do potrzeb, a budynek nie jest dostosowany na potrzeb dzieci niepełnosprawnych w nim przebywających oraz do wymagań sanitarnych i przeciwpożarowych.

Wyprowadzeniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego służy wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r. i realizacja zawartych w nim przedsięwzięć nastawionych na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. W celu poprawy jakości życia na obszarze rewitalizacji potrzebna jest realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych skierowanych na ożywienie społeczno-zawodowe w parze z poprawą dostępu do usług publicznych.

W odpowiedzi na problem bezrobocia w ramach rewitalizacji planuje się realizację aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej) poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Prowadzone będą różnorakie kursy zawodowe dostosowane do potrzeb uczestników oraz warsztaty terapeutyczne z doradcą zawodowym, psychologiem i prawnikiem.

Do licznej grupy osób starszych, a także dzieci i młodzieży z rodzin korzystających z pomocy społecznej skierowane zostaną działania z zakresu integracji i aktywnego włączenia poprzez uczestnictwo w zajęciach animacyjno-kulturalnych i szkoleniowych oraz warsztatach międzypokoleniowych w zaadaptowanym na cele społeczne Punkcie Informacji Turystycznej, takie jak: prelekcje, spotkania profilaktyczne, np. spotkania z policją, spotkania nt. zdrowia, zajęcia nt. bezpieczeństwa w internecie, warsztaty, np. florystyczne, rękodzielnicze - garncarstwo, nowe technologie, spotkania okolicznościowe, udział w wystawach i koncertach organizowanych przez Centrum Kultury Synagoga w Koronowie, zajęcia muzyczne i plastyczne. Prowadzone też będą działania w zakresie aktywizacji i integracji osób

z niepełnosprawnościami, które korzystają z pomocy społecznej poprzez m. in. aktywizację społeczno-zawodową, usługi wzajemnościowe i samopomocowe, działania integracyjne, zajęcia rekreacyjne. Dzieci i młodzież z rodzin, które korzystają z pomocy społecznej, zostaną objęte dodatkowymi działaniami, m. in. organizowane dla nich będą zajęcia integracyjno-animacyjno, spotkania z psychologiem i pedagogiem. W ramach przedsięwzięć uzupełniających realizowane będą działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu.

Podjęte zostaną również działania celem zapewnienia **lepszego dostępu do usług społecznych poprzez modernizację obiektów** spełniających takie funkcje. Budynek Punktu Informacji Turystycznej zostanie dostosowany do pełnienia funkcji miejsca realizacji działań społecznych związanych z aktywizacją społeczno-zawodową osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej i seniorów. We wspartej infrastrukturze powstanie Centrum Usług Społecznych w Koronowie. Także budynek przedszkola przy ul. Paderewskiego 3 zostanie rozbudowany i przebudowany tak aby zapewnić lepszy dostęp do usług publicznych związanych z wychowaniem przedszkolnym, w tym dla dzieci niepełnosprawnych.

W efekcie przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych nastąpi poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom. Dzięki temu zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy zostaną złagodzone. Ponadto podjęcie wskazanych działań rewitalizacyjnych przyczyni się do osiągnięcia efektów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim: wzrost aktywności społecznej, ożywienie społeczne, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego (związanego m. in. z oddaleniem od rynku, degradacją obszarów, niewystarczającym dostępem do dobrej jakości niedrogich usług społecznych), w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym.

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W odpowiedzi na problemy na podstawie, których wyznaczono obszar rewitalizacji, wyznaczono odpowiadający im wspólny cel rewitalizacji odnoszący się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Poniżej sformułowany cel jest pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji i jest ukierunkowany na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim, tj.:

- wzrost aktywności społecznej, ożywienie społeczne,
- zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym.

Poniższy cel został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do celu przypisano konkretne kierunki działań, stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonego celu. Zaś każdy z kierunków będzie realizowany za pomocą określonych przedsięwzięć.

Tabela 31. Problemy, cele, kierunki działań i przedsięwzięcia

Problemy obszaru rewitalizacji	Cel	Kierunki działań	Przedsięwzięcia
Starzejące się społeczeństwo	Podniesienie aktywności społecznej i integracji oraz zdolności do zatrudnienia wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w parze z poprawą stanu infrastruktury społecznej	1. Działania na rzecz wsparcia środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – seniorów, bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej	1.1 Wspieranie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zwiększeniu ich szans na rynku pracy
Bezrobocie			1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Korzystanie z pomocy społecznej			
Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych		2. Poprawa stanu infrastruktury społecznej w celu wsparcia środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem i zapewnienia lepszego dostępu do usług publicznych	2.1 Tworzenie miejsc na cele aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i poprawa dostępu do usług publicznych

Źródło: Opracowanie własne

Powyższy cel został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia.

Tabela 32. Wskaźniki dla celu rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok 2023
Liczba osób starszych korzystająca z programów aktywizacji społecznej	0	100
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	9,87%	9,10%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	15,79%	15,12%
Liczba budynków użyteczności publicznej, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru	10,53%	0,00%
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem	0	60
Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem	0	60

Źródło: *Opracowanie własne*

8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Aby zapewnić osiągnięcie wyznaczonego celu oraz wyprowadzić wskazane obszary rewitalizowane ze stanu kryzysowego, a także zrealizować wytyczone kierunki działań niezbędne jest wskazanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu. W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Tabela 33. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ¹²	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹³	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Podniesienie aktywności społecznej i integracji oraz zdolności do zatrudnienia wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w parze z poprawą stanu infrastruktury społecznej									
Kierunek działań: 1. Działania na rzecz wsparcia środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – seniorów, bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej									
1	1.1 Wsparcie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zwiększeniu ich	1. Aktywna Przyszłość RPO, poddziałanie 9.1.1	S	Gmina Koronowo/ MGOPS w Koronowie	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Zakres realizowanego wsparcia: - Kursy zawodowe dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektu takie, jak: kurs magazyniera z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem,	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	300 000,00	Wskaźniki RPO WK-P: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 30 osób	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w projekcie

¹² 1 – obszar A w mieście Koronowo

¹³ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	szans na rynku pracy				kurs opiekuna osób starszych, kurs obsługi wózka widłowego, kurs spawania 3 metodami, kurs pielęgnacji i konserwacji terenów zielonych, kurs komputerowy z obsługą Internetu, kurs pracownika remontowo – budowlanego, kurs pracownika administracyjno – biurowego, - Warsztaty terapeutyczne prowadzone przez doradcę zawodowego, radcę prawnego i psychologa. Projekt będzie realizowany w dostosowanym na ten cel budynku Punktu Informacji Turystycznej, w ramach Centrum Usług Społecznych. Projekt komplementarny z projektem „Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej”.			Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 2 osoby Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 30 osób Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 5 osób Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 23 osoby	wydawane uczestnikom.
1	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych	2. Aktywne włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie	S	Gmina Koronowo/ MGOPS w Koronowie/MGOK w	Projekt zakłada integrację oraz aktywne uczestnictwo osób zagrożonych wykluczeniem oraz wykluczonych społecznie (seniorów, dzieci i młodzieży z rodzin korzystających z pomocy społecznej) w zajęciach animacyjno-kulturalnych i szkoleniowych w zaadaptowanym na cele społeczne Punkcie Informacji Turystycznej, w ramach Centrum Usług Społecznych.	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	200 000,00	Wskaźniki RPO WK-P: Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Koronowo RPO, poddziałanie 9.1.1		Koronowie	Zakłada się przeprowadzenie cyklu zajęć i warsztatów międzypokoleniowych (dla łączonych grup dzieci/młodzieży i seniorów), w skład których wejdą: - prelekcje, - spotkania profilaktyczne, np. spotkania z policją, spotkania nt. zdrowia, zajęcia nt. bezpieczeństwa w internecie, - warsztaty, np. florystyczne, rękodzielnicze - garncarstwo, nowe technologie, - spotkania okolicznościowe, - udział w wystawach i koncertach organizowanych przez Centrum Kultury Synagoga w Koronowie, - zajęcia muzyczne i plastyczne. Podsumowaniem cyklu warsztatów będzie wystawa prac stworzonych przez uczestników zajęć i prezentacja ich dorobku artystycznego. W ramach projektu zakłada się powstanie klubu seniora, którego siedzibą będzie Punkt Informacji Turystycznej. Beneficjenci projektu czynnie włączają się w organizację wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, tak aby były one również dopasowane i atrakcyjne dla nich samych. Aktualnie brakuje oferty skierowanej dla w/w grup, przez co niejednokrotnie czują się oni wyobcowani w społeczeństwie. Projekt komplementarny z projektem „Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej”.	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo		po zakończeniu projektu – 1 szt. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 130 osób (100 osób seniorzy, 30 osób młodzież).	projekcie wydawane uczestnikom.
1	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	3. Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami – edycja I	S	Gmina Koronowo	Projekt skierowany jest do osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Zakłada realizację szeregu działań z zakresu aktywizacji, integracji i animacji osób objętych wsparciem, takich jak: - aktywizacja społeczno – zawodowa, w tym szkolenia i warsztaty dające nowe kompetencje społeczne i zawodowe, - usługi wzajemnościowe i samopomocowe, - działania wspierające integrację uczestników projektu z otoczeniem (warsztaty, spotkania, pokazy itp.) - zajęcia rekreacyjne.	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	20 000,00	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem – 20 osób	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w projekcie wydawane uczestnikom.

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

					Działania będą realizowane w zmodernizowanym budynku Punktu Informacji Turystycznej, w ramach Centrum Usług Społecznych. Projekt komplementarny z projektem „Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej”.				
1	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	4. Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami – edycja II	S	Gmina Koronowo	j. w.	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	20 000,00	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem – 20 osób	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w projekcie wydawane uczestnikom.
1	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	5. Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami – edycja III	S	Gmina Koronowo	j. w.	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	20 000,00	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem – 20 osób	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w projekcie wydawane uczestnikom.
1	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	6. Działania na rzecz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną – edycja I	S	Gmina Koronowo	Projekt skierowany jest do dzieci i młodzieży z rodzin wykluczonych społecznie - dysfunkcyjnych. Zakłada realizację szeregu działań skierowanych do tej grupy takich, jak: - zajęcia rozwijające zainteresowania, - coaching rówieśniczy, - doradztwo rówieśnicze, - zajęcia integracyjno – animacyjne, - spotkania z psychologiem i pedagogiem. Działania będą realizowane w zmodernizowanym budynku Punktu Informacji Turystycznej, w ramach	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	20 000,00	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem – 20 osób	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w projekcie wydawane uczestnikom.

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

					Centrum Usług Społecznych. Projekt komplementarny z projektem „Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej”.				
1	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	7. Działania na rzecz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną – edycja II	S	Gmina Koronowo	j. w.	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	20 000,00	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem – 20 osób	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w projekcie wydawane uczestnikom.
1	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	8. Działania na rzecz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną – edycja III	S	Gmina Koronowo	j. w.	ul. Plac Zwycięstw a 22, Koronowo	20 000,00	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem – 20 osób	Listy obecności uczestników projektu, zaświadczenia udziału w projekcie wydawane uczestnikom.
Kierunek działań: 2. Poprawa stanu infrastruktury społecznej w celu wsparcia środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem i zapewnienie lepszego dostępu do usług publicznych									
1	2.1 Tworzenie miejsc na cele aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i poprawa dostępu do	9. Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą	T	Gmina Koronowo	W ramach projektu planuje się we wspartej infrastrukturze powstanie Centrum Usług Społecznych w Koronowie. Zakres projektu obejmuje: - przebudowę budynku, - nadbudowę budynku, - dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych (instalacja windy), - zmianę sposobu użytkowania istniejących	ul. Plac Zwycięstwa 22, Koronowo	3 621 418,00	Wskaźniki RPO WK-P: Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich - 1 szt. Liczba wspartych	Protokół odbioru, dokumentacja projektowa.

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	usług publicznych	sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej RPO, poddziałanie 6.4.1			pomieszczeń celem wygenerowania miejsca na realizację działań społecznych związanych z aktywizacją społeczno-zawodową osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej i seniorów, - zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działań społecznych (meble, sprzęt multimedialny i komputerowy), - zagospodarowanie terenu działki. Zmodernizowany budynek będzie wykorzystywany na cele realizacji projektów społecznych (tych zawartych w programie, jak i innych działań podejmowanych przez gminę). Projekt komplementarny z projektami społecznymi przedstawionymi w programie rewitalizacji oraz zrealizowanym przez samorząd w 2011 roku projektem pn. „Przebudowa nawierzchni ulic wraz z poprawą stanu gospodarki wodno-ściekowej w starej części miasta Koronowa”.			obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich - 800 osób	
1	2.1 Tworzenie miejsc na cele aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i poprawa dostępu do usług publicznych	10. Rozbudowa i przebudowa budynku przedszkola samorządowego w Koronowie – budynek przy ul. Paderewskiego 3 RPO, poddziałanie 6.4.2	T	Gmina Koronowo	Projekt zakłada remont i przebudowę istniejących sal przedszkolnych (szt. 3) oraz wykonanie nowych sal przedszkolnych (szt. 3) a także szatni, a w piwnicy budynku basenu do nauki pływania dla dzieci przedszkolnych wraz z węzłem sanitarnym. Dodatkowo budynek połączony zostanie łącznikiem z budynkiem żłobka, który jest w trakcie budowy. Modernizacja łącznika jest konieczna, ze względu na to, że w budynku żłobka przygotowywane są posiłki dla dzieci w budynku Przedszkola Samorządowego z Oddziałami Integracyjnymi w Koronowie. Transport posiłków odbywać się będzie w zamkniętych wózkach gastronomicznych. Budynek zostanie dostosowany do istniejących wymagań sanitarnych i przeciwpożarowych a także zostanie przystosowany do przebywania w nim osób niepełnosprawnych poprzez wykonanie wind oraz budowę niecki	ul. Paderewskiego 3 w Koronowie	3 215 794,93	Wskaźniki RPO WK-P: Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej – 1 szt. Liczba osób korzystających z objętej wsparciem infrastruktury przedszkolnej – 40 osób Liczba miejsc w infrastrukturze przedszkolnej – 40 szt.	Protokół odbioru, dokumentacja projektowa.

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

					basenowej w piwnicy budynku, w której zaplanowano zajęcia rehabilitacyjne dla dzieci. Obecnie z budynku Przedszkola Samorządowego z Oddziałami Integracyjnymi w Koronowie przy ulicy Paderewskiego 3 korzysta 93 dzieci. W wyniku modernizacji budynku powstanie 40 nowych miejsc.				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

Tabela 34. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁴	Lp.	Typ przedsięwzięcia ¹⁵	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
CEL REWITALIZACJI: Podniesienie aktywności społecznej i integracji oraz zdolności do zatrudnienia wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji w parze z poprawą stanu infrastruktury społecznej			
Kierunek działań: 1. Działania na rzecz wsparcia środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – seniorów, bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej			
1	1	S	Przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu – organizacja w wyremontowanym budynku Punktu Informacji Turystycznej mityngów grupy AA w okresie 2019-2023.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

¹⁴ 1 – obszar A w mieście Koronowo

¹⁵ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

9.1 Koncepcja projektów zintegrowanych

W „Zasadach programowania...” wskazano, że „mając na uwadze konieczność wzmocnienia kompleksowości przedsięwzięć rewitalizacyjnych Instytucja Zarządzająca RPO dla projektów, które objęte są dofinansowaniem w ramach działania 6.2, poddziałania 6.4.1 oraz działania 7.1 przewiduje zastosowanie formuły projektów zintegrowanych. W związku z powyższym w przypadku projektów zaplanowanych do wsparcia w ramach powyższych działań/poddziałów wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie projektu zobowiązany będzie wykazać, iż zrealizował lub planuje realizację projektu „miękkiego”, finansowanego ze środków EFS, ukierunkowanego na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na danym obszarze, któremu podporządkowany zostanie przedmiotowy projekt infrastrukturalny”. W niniejszym programie znalazł się 1 projekt, który będzie realizowany w ramach wskazanych działań i poddziałów RPO:

- „Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej” – poddziałanie 6.4.1

Tabela 35. Koncepcja projektów zintegrowanych

Problemy	Projekt wiodący - społeczny	Projekt uzupełniający - infrastrukturalny	Uzasadnienie zintegrowania
- Wysokie bezrobocie, - Natężone korzystanie z pomocy społecznej, - Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.	„Aktywna Przyszłość” RPO, Poddziałanie 9.1.1	„Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej” - RPO, Poddziałanie 6.4.1	Celem przedsięwzięcia zintegrowanego jest przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia jakie występuje na obszarze rewitalizacji. W ramach projektu infrastrukturalnego podjęte zostaną prace celem stworzenia w istniejącym budynku Punktu Informacji Turystycznej Centrum Usług Społecznych, tj. miejsca na realizację działań społecznych związanych z aktywizacją społeczno-zawodową osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Dzięki temu zapewniona zostanie baza lokalowa do prowadzenia projektów społecznych skierowanych na aktywizację zawodową mieszkańców. We wspartym w ramach projektu infrastrukturalnego budynku odbywać się będą zajęcia w ramach projektu „Aktywna Przyszłość” nastawione na wsparcie osób

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Problemy	Projekt wiodący - społeczny	Projekt uzupełniający - infrastrukturalny	Uzasadnienie zintegrowania
			bezrobotnych i uzależnionych od pomocy społecznej, takie jak kursy zawodowe, zajęcia z psychologiem, prawnikiem i doradcą zawodowym. Ponadto w tym miejscu realizowanych będzie wiele innych działań realizowanych zarówno przez UM, MGOPS, MGOK, sektor ngo skierowanych m. in. do dzieci i młodzieży (ciekawa oferta spędzania czasu wolnego), dorosłych i seniorów (zwiększenie partycypacji w życiu społecznym, integracja z innymi).
- Starzejące się społeczeństwo, - Natężone korzystanie z pomocy społecznej, - Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.	„Aktywne włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie Koronowo” RPO, Poddziałanie 9.1.1	„Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej” - RPO, Poddziałanie 6.4.1	Celem przedsięwzięcia zintegrowanego jest integracja oraz aktywne uczestnictwo osób zagrożonych oraz wykluczonych społecznie (seniorów, dzieci i młodzieży z rodzin korzystających z pomocy społecznej) w zajęciach animacyjno-kulturalnych i szkoleniowych w zaadaptowanym na cele społeczne Punkcie Informacji Turystycznej. W ramach projektu infrastrukturalnego podjęte zostaną prace celem stworzenia w istniejącym budynku Punktu Informacji Turystycznej Centrum Usług Społecznych, tj. miejsca na realizację działań związanych z aktywizacją seniorów i osób korzystających z pomocy społecznej (przede wszystkim dzieci z takich rodzin). Dzięki temu zapewniona zostanie baza lokalowa do prowadzenia projektów społecznych skierowanych na aktywizację i integrację seniorów oraz osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej. We wspartej infrastrukturze będą realizowane następujące działania: - prelekcje, - spotkania profilaktyczne, np. spotkania z policją, spotkania nt. zdrowia, zajęcia nt. bezpieczeństwa w internecie, - warsztaty, np. florystyczne, rękodzielnicze - garncarstwo, nowe technologie, - spotkania okolicznościowe, - udział w wystawach i koncertach, - zajęcia muzyczne i plastyczne, - powstanie klub seniora. Podsumowaniem cyklu warsztatów będzie wystawa prac stworzonych przez uczestników zajęć i prezentacja ich dorobku artystycznego.
- Natężone korzystanie z pomocy społecznej, - Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.	„Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami”	„Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej” - RPO,	Niepełnosprawność jest jednym z najczęstszych powodów przyznania pomocy społecznej. Osoby zostaną objęte działaniami z zakresu aktywizacji, integracji i animacji: aktywizacja społeczno – zawodowa, w tym szkolenia i warsztaty dające nowe kompetencje społeczne i zawodowe, usługi wzajemnościowe i samopomocowe, działania wspierające integrację uczestników projektu z otoczeniem (warsztaty, spotkania, pokazy

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Problemy	Projekt wiodący - społeczny	Projekt uzupełniający - infrastrukturalny	Uzasadnienie zintegrowania
		Poddziałanie 6.4.1	itp.), zajęcia rekreacyjne. Działania będą realizowane w zmodernizowanym budynku Punktu Informacji Turystycznej, w ramach Centrum Usług Społecznych, które powstanie dzięki realizacji zintegrowanego projektu infrastrukturalnego.
- Natężone korzystanie z pomocy społecznej, - Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.	„Działania na rzecz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną”	„Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej” - RPO, Poddziałanie 6.4.1	Udział dzieci do lat 17 pochodzących z rodzin korzystających z pomocy społecznej, na które rodzice otrzymują zasiłek rodziny jest na obszarze rewitalizacji bardzo wysoki. Dlatego też do tej grupy zostanie skierowane wsparcie w postaci: zajęć rozwijających zainteresowania, spotkań z psychologiem i pedagogiem, zajęć integracyjno-animacyjnych, coachingu i doradztwa rówieśniczego. Działania będą realizowane w zmodernizowanym budynku Punktu Informacji Turystycznej, w ramach Centrum Usług Społecznych, które powstanie dzięki realizacji zintegrowanego projektu infrastrukturalnego.

Źródło: Opracowanie własne

9.2 Komplementarność problemowa

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i przestrzennie-funkcjonalnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy, a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 7. *Cele rewitalizacji i kierunki działań*. Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym (co zostało wskazane w rozdziale 1), tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Planowany zakres interwencji w sposób znaczący wpływa na zidentyfikowane problemy będące podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego.

Tabela 36. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych z problemami będącymi podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego

Problemy	Sposób rozwiązania problemów	Projekty
- Wysokie bezrobocie, - Natężone korzystanie z pomocy społecznej.	- Działania z zakresu aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia, takie jak: kursy zawodowe i warsztaty z psychologiem, prawnikiem, doradcą zawodowym.	„Aktywna Przyszłość”
- Starzejące się społeczeństwo, - Natężone korzystanie z pomocy społecznej.	- Działania z zakresu integracji oraz aktywne uczestnictwo osób zagrożonych oraz wykluczonych społecznie (seniorów, dzieci i	„Aktywne włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Problemy	Sposób rozwiązania problemów	Projekty
	młodzieży z rodzin korzystających z pomocy społecznej) w zajęciach animacyjno-kulturalnych i szkoleniowych, takich jak: prelekcje, spotkania profilaktyczne np. spotkania z policją, nt. zdrowia, zajęcia dot. bezpieczeństwa w internecie, warsztaty, np. florystyczne, rękodzielnicze - garncarstwo, nowe technologie, spotkania okolicznościowe, udział w wystawach i koncertach, zajęcia muzyczne i plastyczne. Podsumowaniem cyklu warsztatów będzie wystawa prac stworzonych przez uczestników zajęć i prezentacja ich dorobku artystycznego.	Koronowo”
- Natężone korzystanie z pomocy społecznej (jednym z najczęstszych powodów objęcia społeczną jest niepełnosprawność; na obszarze rewitalizacji bardzo wysoki jest udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny)	Dla osób z niepełnosprawnościami: - aktywizacja społeczno – zawodowa, w tym szkolenia i warsztaty dające nowe kompetencje społeczne i zawodowe, - usługi wzajemnościowe i samopomocowe, - działania wspierające integrację uczestników projektu z otoczeniem (warsztaty, spotkania, pokazy itp.) - zajęcia rekreacyjne. Dla dzieci i młodzieży: - zajęcia rozwijające zainteresowania, - coaching rówieśniczy, - doradztwo rówieśnicze, - zajęcia integracyjno – animacyjne, - spotkania z psychologiem i pedagogiem.	„Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami” „Działania na rzecz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną”
- Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.	- W celu umożliwienia realizacji działań społecznych konieczna jest przebudowa, nadbudowa budynku Punktu Informacji Turystycznej celem wygenerowania miejsca na realizację działań społecznych związanych z aktywizacją społeczno-zawodową osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej i seniorów. Zmodernizowany budynek zapewni mieszkańcom obszaru rewitalizacji lepszy dostęp do usług publicznych. - Utworzenie z zmodernizowanym budynkiem Centrum Usług Społecznych w Koronowie.	„Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej”
- Stan konstrukcji budynków ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych.	Stan techniczny budynku Samorządowego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi ogranicza dostęp do usług publicznych, ponieważ liczba dostępnych miejsc przedszkolnych jest zbyt mała w stosunku do potrzeb, a budynek nie jest dostosowany na potrzeb dzieci niepełnosprawnych w nim przebywających oraz do wymagań sanitarnych i przeciwpożarowych. Budynek przedszkola przy ul. Paderewskiego 3 powinien zostać rozbudowany i przebudowany tak aby zapewnić lepszy dostęp do usług publicznych związanych z wychowaniem przedszkolnym, w tym dla dzieci niepełnosprawnych.	„Rozbudowa i przebudowa budynku przedszkola samorządowego w Koronowie – budynek przy ul. Paderewskiego 3”

Źródło: Opracowanie własne

9.3 Komplementarność przestrzenna

Podczas tworzenia, a także na etapie realizacji programu rewitalizacji brane są pod uwagę wzajemnie powiązania pomiędzy projektami realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim. Należy podkreślić, że na etapie tworzenia programu zadbano o to, aby pozostawał on spójny z innymi dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp. Wskazane w programie projekty rewitalizacyjne nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez Gminę Koronowo. Prowadzone w ramach rewitalizacji działania nie będą powodowały przenoszenia problemów z obszaru rewitalizacji na inne obszary, nie będą skutkowały przesuwaniem (wypychaniem) problemów na inne obszary lub prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Powyższe zostanie zapewnione dzięki temu, że zaplanowane działania koncertują się na rozwiązaniu zastanych problemów u ich źródła, czyli na obszarze, na którym zostały zdiagnozowane. W programie nie planuje się przedsięwzięć, które wiązałyby się z czasowym lub z stałym przenoszeniem problemów na inne obszary. Celem działań zarówno tych prowadzonych na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim jest zrównoważony rozwój Gminy oraz stałe podnoszenie jakości i komfortu życia jej mieszkańców. Tym samym wszystkie podejmowane przez gminę działania (rewitalizacyjne lub nie) służą osiągnięciu wspólnego celu. Dzięki osadzeniu struktury zarządzania programem rewitalizacji w ramach Urzędu Miejskiego zapewnione zostało, że wszelkie działania podejmowane w gminie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki zostaną skoordynowane. Podmiot zarządzający rewitalizacją w Gminie Koronowo przed podjęciem decyzji o realizacji innych inwestycji nie wskazanych w programie (realizowanych zarówno na obszarze, jak i poza nim) będzie sprawdzał czy planowane przedsięwzięcie jest zgodne z założeniami programu rewitalizacji. W razie stwierdzenia niezgodności podjęte zostaną odpowiednie działania celem dostosowania danego przedsięwzięcia tak, aby nie kolidowało ono z celami programu rewitalizacji. Dla zachowania komplementarności przestrzennej podmiot zarządzający rewitalizacją będzie prowadził ciągłą analizę następstw podejmowanych decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (jak np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla zapewnienia skuteczności programu rewitalizacji. Dzięki zapewnieniu (i stałemu sprawdzaniu) komplementarności przestrzennej projekty rewitalizacyjne wywołają skuteczną poprawę całego obszaru rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). Poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniają i zachodzi pomiędzy nimi efekt synergii. Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji. Projekty realizowane na obszarze rewitalizacji będą wpływać na całe miasto. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na cały obszar dotknięty kryzysem.

9.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 12. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Koronowo w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

Podmiotami uczestniczącymi w procesie przygotowania programu rewitalizacji są: interesariusze rewitalizacji (mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ngo, przedsiębiorcy i inni użytkownicy), Burmistrz

Koronowa, Rada Miejska w Koronowie. Ich zadania zostały opisane w rozdziale 12. Podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym za przygotowanie programu rewitalizacji jest wyznaczony przez Burmistrza Koronowa zespół składający się z pracowników Urzędu Miejskiego w Koronowie, posiadających odpowiednie wykształcenie oraz doświadczenie w opracowaniu podobnych dokumentów i pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania. Zespół składa się z pracowników Referatu Rozwoju i Promocji.

We wdrażanie projektów rewitalizacyjnych w Gminie Koronowo zaangażowane zostaną różne podmioty (Urząd Miejski w Koronowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie, Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Koronowie). Czynną rolę w realizacji zapisów programu będą pełnić przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji, lokalni liderzy, grupy nieformalne, organizacje pozarządowe. Planuje się także zaangażować sektor gospodarczy, przede wszystkim w realizację tych działań, które dotyczą aktywizacji zawodowej. Wskazane podmioty brały udział w opracowywaniu propozycji projektów, a na etapie wdrażania będą uczestniczyć we wdrażaniu poszczególnych zadań. Koordynatorem procesu rewitalizacji będzie Urząd Miejski w Koronowie, który będzie współpracował z pozostałymi podmiotami. Zasady współpracy będą jasno określone i nie będą dyskryminowały żadnego ze wskazywanych podmiotów. Wszyscy zaangażowani będą mieć równe prawo głosu. Będą organizowane liczne spotkania robocze i konsultacje. Szczegóły współpracy w ramach poszczególnych projektów zostaną określone przed przystąpieniem do ich realizacji.

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, budżet Gminy Koronowo (wkład własny do wszystkich projektów oraz projekty realizowane ze środków własnych). Będzie to polegać na realizacji projektów o charakterze zintegrowanym, czyli projektów społecznych i infrastrukturalnych służących osiągnięciu wspólnego celu. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji ani osoby prywatne, ani przedsiębiorcy nie byli zainteresowani włączeniem się w proces rewitalizacji, dlatego w programie brak prywatnych źródeł finansowania i łączenia ich ze środkami publicznymi. Jednak ze względu na długi okres realizacji programu nie wyklucza się nawiązania takiej współpracy w przyszłości i realizacji projektów finansowanych ze środków publicznych i prywatnych.

9.6 Komplementarność międzyokresowa

W latach 2007-2013 przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej również podejmowano działania rewitalizacyjne w ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Koronowa na lata 2009-2015”. W dokumencie tym jako wyznaczono jako obszary wsparcia następujące tereny miasta Koronowo: Obszar A – Stare Miasto (priorytetowy obszar wsparcia), Obszar B – Park Grabina, Obszar C – Osiedla zabudowy mieszkaniowej, Obszar D – Teren Poprzemysłowy. Obecny obszar rewitalizacji obejmuje Obszar A – Stare Miasto i Obszar B – Park Grabina, a podjęta w perspektywie 2014-2020 rewitalizacja jest wyrazem kontynuacji polityki z lat 2007-2013. W okresie 2009 – 2015 w ramach wyznaczonych obszarów wsparcia zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i społeczne współfinansowane ze środków RPO WK-P 2007-2013:

- Przebudowa nawierzchni ulic wraz z poprawą stanu gospodarki wodno-ściekowej w starej części miasta Koronowa (projekt podstawowy),
- Nadzieja na lepsze jutro.

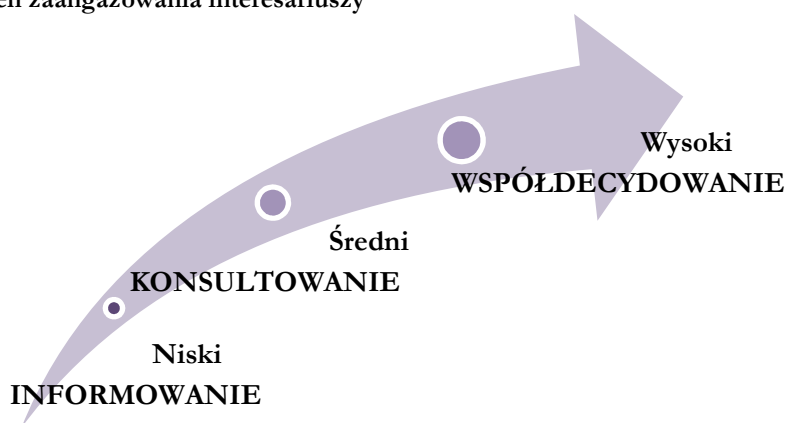
W ramach obecnego programu rewitalizacji planowany jest dalszy rozwój miasta Koronowo w parze ze wzmocnieniem kapitału społecznego. A podejmowane w ramach perspektywy 2014-2020 są wyrazem kontynuacji działań z lat 2007-2013.

10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

10.1 Interesariusze rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą.

Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy

Źródło: Opracowanie własne

Celem rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Podmioty zaliczane do **interesariuszy rewitalizacji**, to nie tylko mieszkańcy danego obszaru, ale również szereg innych podmiotów i osób, które w jakiś sposób związane są z tym obszarem i na których rewitalizacja będzie miała wpływ.

Schemat 5. Interesariusze rewitalizacji

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze

Mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji

Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą na terenie gminy

Podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną na terenie gminy, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne

Jednostka samorządu terytorialnego i jej jednostki organizacyjne

Organy władzy publicznej

Źródło: Opracowanie własne

Aktywne uczestnictwo interesariuszy w procesie rewitalizacji zapewniają konsultacje społeczne. W ramach partycypacji społecznej nie ograniczono się jedynie do informowania czy konsultowania podejmowanych przez lokalne władze działań, ale dążono do stosowania bardziej zaawansowanych metod

partycypacji, takich jak współdecydowanie i aktywne uczestnictwo w przygotowywaniu projektów zawartych w programie.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Koronowo do 2025 r. został wypracowywany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu opierały się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru. Konsultacje społeczne były nieodłącznym elementem procesu wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji – **etap diagnozowania i programowania**. Również po rozpoczęciu realizacji programu interesariusze będą włączani w działania związane z realizacją poszczególnych projektów i monitoringiem – **etap wdrażania**.

10.2 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania

Konsultacje społeczne były prowadzone zgodnie z Kanonem Konsultacji Społecznych. Aby dotrzeć do jak największej liczby interesariuszy stosowano różne metody informowania o konsultacjach i ich formach:

- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Strona internetowa www.koronowo.pl,
- Oficjalny profil Gminy na portalu społecznościowym Facebook,
- Flesz gminny - Oficjalny kanał YouTube Gm. Koronowo,
- Telewizja kablowa,
- Artykuły w lokalnej prasie,
- Kontakt e-mailowy.

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji trwały 15 dni **od 8 do 22 listopada 2016 r.** W tym czasie odbyło się spotkanie z interesariuszami i dyskusje, zbierane były uwagi do konsultowanych materiałów oraz przeprowadzone zostały ankiety. Po zakończeniu konsultacji Rada Miejska w Koronowie uchwałą nr XXXVII/294/16 z dnia 30.11.2016 r. podjęła decyzję o przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Koronowo do roku 2025.

Tabela 37. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	W terminie od 8 do 22 listopada 2016 r. trwały konsultacje społeczne podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do diagnozy dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 1). Formularz uwag był dostępny na stronie www.koronowo.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub dostarczyć osobiście do Urzędu. W trakcie konsultacji nie zgłoszonych żadnych uwag w formie papierowej lub

	elektronicznej.
Spotkanie 	Spotkanie z interesariuszami rewitalizacji odbyło się 22 listopada 2016 r. w Urzędzie Miejskim w Koronowie. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienia się do nich, na spotkaniach wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkania wyglądał następująco: • Powitanie uczestników spotkania, • Etapy prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Diagnoza obszaru rewitalizacji: a) kryzysowe zjawiska w sferze społecznej, b) kryzysowe zjawiska w pozostałych sferach, c) potencjały obszaru, • Dyskusja na temat plusów i minusów danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć, • Przypomnienie o toczących się konsultacjach, • Ankieta (opis znajduje się w dalszej części tabeli).
Dyskusja 	Dyskusja była jednym z elementów spotkania. Uczestnicy starali się odpowiedzieć na następujące pytania: • Jakie są plusy i minusy – dobre i złe strony tego obszaru? • Jak dany obszar powinien wyglądać w przyszłości? • Jakie cele rozwojowe należy postawić? • Jakie przedsięwzięcia należy podjąć w ramach rewitalizacji aby osiągnąć cele i zrealizować wizję? Wypracowane w toku dyskusji ustalenia dot. problemów obszaru rewitalizacji, wizji jego rozwoju i przedsięwzięć jakie należy zrealizować zostały uwzględnione i wykorzystywane podczas opracowania programu.
Ankiety 	Podczas konsultacji społecznych przeprowadzono ankietę dotyczącą obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankietę przeprowadzono także podczas spotkania konsultacyjnego. Ankieta była dostępna na stronie www.koronowo.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełnioną ankietę można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Gminy lub dostarczyć osobiście do Urzędu. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 2. Wyniki przeprowadzonej ankiety przedstawia załącznik nr 3.

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 1. Spotkanie podczas I konsultacji

Źródło: *Opracowanie własne*

Zdjęcie 2. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – strona internetowa gminy

KONSULTACJE SPOŁECZNE W SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W KORONOWIE

Autor: Magdalena Tabasz Kategoria: Gmina Utworzono: 07.11.2016

Zapraszamy do udziału w konsultacjach społecznych w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koronowie.

Niniejsze konsultacje są jednym z etapów prac nad opracowaniem „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r.”.

Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje. Mówiąc prościej - chodzi o to, żeby w takim miejscu dobrze się przebywało, mieszkało i pracowało. Remonty budynków czy modernizacja dróg to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa przestrzeni musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.

[Czytaj więcej...](#)

Źródło: www.koronowo.pl

Zdjęcie 3. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – BIP

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koronowie

Burmistrz Koronowa ogłasza, że prowadzone są konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koronowie w okresie od 8 listopada 2016 r. do 22 listopada 2016 r.

Przedmiotowe konsultacje są jednym z etapów prac nad opracowaniem „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r.”.

Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje. Mówiąc prościej – chodzi o to, żeby w takim miejscu dobrze się przebywało, mieszkało i pracowało. Remonty budynków czy modernizacja dróg to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa przestrzeni musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.

Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koronowie. Konsultacje odbywają się w następujących formach:

- Zbieranie uwag poprzez formularz konsultacji,
- Ankietyzacja mieszkańców,
- Spotkanie konsultacyjne.

Wypełniony formularz konsultacji można przekazywać:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Koronowie (pok. nr 1),
- drogą elektroniczną na adres mailowy: rewitalizacja@um.koronowo.pl
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Koronowie, Plac Zwycięstwa 1, 86-10 Koronowo

Spotkanie konsultacyjne odbędzie się 22 listopada 2016 r. w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Koronowie o godz. 17.00.

Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (1151kB) [PDF](#)

Mapa obszaru zdegradowanego i rewitalizacji (494kB) [PDF](#)

Źródło: www.bip.koronowo.pl

Zdjęcie 4. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – portal społecznościowy

Źródło: Oficjalny profil miasta Koronowo na portalu społecznościowym

Zdjęcie 5. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – regionalny portal informacyjny

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koronowie

08 listopada 2016

temat: konsultacje społeczne, Koronowo, powiat bydgoski, rewitalizacja, samorząd

Zapraszamy do udziału w konsultacjach społecznych w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koronowie.

Źródło: www.e-krajna.pl

Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji

W trakcie prac nad przygotowaniem projektu programu rewitalizacji w dniu 1 lutego 2017 r. odbyło się spotkanie robocze z udziałem m. in. radnych Gminy Koronowo. W trakcie spotkania debatowano nad propozycjami projektów rewitalizacyjnych, jakie należy zawrzeć w programie.

Kolejne konsultacje społeczne dotyczące projektu programu rewitalizacji zostały przeprowadzone w dniach 5 – 19 czerwca 2017 r. W tym czasie wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi i propozycje zmian do projektu dokumentu za pośrednictwem formularza uwag bezpośrednio do Urzędu Miejskiego, na wskazany specjalny adres mailowy (rewitalizacja@um.koronowo.pl) lub drogą korespondencyjną. W toku prowadzonych konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag.

Zdjęcie 6. Informacja o konsultacjach społecznych ws. projektu programu rewitalizacji

KONKURS

„NAJPIĘKNIEJSZY OGRÓD W POWIECIE BYDGOSKIM”
Czekamy na Wasze zgłoszenia do konkursu!

ROZPOCZĘCIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY KORONOWO DO 2025 R.
Autor: Marta Maćkowska. Kategoria: Aktualności. Utworzono: 02.06.2017

W związku z zakończeniem prac nad opracowaniem projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r.” Burmistrz Koronowa informuje o rozpoczęciu konsultacji społecznych wyżej wymienionego dokumentu, do którego serdecznie zaprasza. [Zarządzenie Burmistrza.pdf](#)

Konsultacje prowadzone będą w dniach od 5 czerwca do 19 czerwca 2017 roku.

W tym czasie zapraszamy Państwa do zapoznania się z projektem „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r.” do pobrania [tutaj](#) i wyrażenia swoich opinii/uwag poprzez [Formularz konsultacji społecznych](#).

Formularz konsultacji w wersji elektronicznej dostępny jest również na stronie internetowej: [www.bip.koronowo.pl](#) oraz w wersji papierowej w Kancelarii Biuro Podawczym (pok. nr 1) Urzędu Miejskiego w Koronowie, Plac Zwycięstwa 1.

Wypełnione formularze konsultacji można przekazywać:
- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Koronowie, Kancelaria Biuro Podawcze
- drogą elektroniczną na adres mailowy: rewitalizacja@um.koronowo.pl
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Koronowie, Plac Zwycięstwa 1, 86-010 Koronowo

Dokumenty do pobrania:
- [Formularz konsultacji.pdf](#)
- [Zarządzenie Burmistrza.pdf](#)
- [LPR Gminy Koronowo - projekt.pdf](#)

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Projektu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

BEZPŁATNE PORADY PRAWNE KRISLEX
KANCELARIA PORADÓCH PRAWNYCH

Dzisiaj jest: 7 Czerwca 2017
Imieniny: Jarosław, Robert, Wiesław

Środa 07 czerwca
Koronowo kujawsko-pomorskie. Prawie bezchmurnie
Śro, 07.06 Czw, 08.06 Pią, 09.06
20° 14° 19° 8° 26° 12°
Sprawdź pogodę na 15 dni »
Pogoda Koronowo z serwisu [twojapogoda.pl](#)

KOMUNIKATY GCZK

Źródło: www.koronowo.pl

Konsultacje społeczne projektu zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne projektu zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji trwały od 30 marca do 6 kwietnia 2018 r. W tym czasie zbierane były uwagi do projektu programu rewitalizacji.

Tabela 38. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania zmian do programu

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej	W terminie od 30 marca do 6 kwietnia 2018 r. trwały konsultacje społeczne, podczas których interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu programu rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych. Formularz uwag był dostępny na stronie internetowej Gminy oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Gminy lub dostarczyć osobiście do Urzędu. W trakcie trwania konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi w postaci papierowej lub elektronicznej.

Źródło: Opracowanie własne

10.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu przez Radę Miejską uchwały w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do roku 2025 i pozytywnej ocenie programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu.

Na etapie wdrażania i oceny zapewniony zostanie aktywny udział interesariuszy poprzez informowanie o przebiegu wdrażania programu rewitalizacji, promocję podczas innych wydarzeń gminnych, zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w projektach rewitalizacyjnych, upublicznianie i konsultowanie wyników oceny wdrażania programu celem wspólnego wypracowania wniosków i zaleceń.

Równie istotna jest aktywizacja mieszkańców i zainteresowanie ich tematyką rewitalizacji poprzez działania promocyjno-informacyjne. W tym zakresie prowadzone będą szeroko zakrojone działania informujące i promujące rewitalizacją poprzez wykorzystanie tradycyjnych i nowoczesnych form komunikacji:

- Strona internetowa www.koronowo.pl,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Oficjalny profil miasta na portalu społecznościowym,
- Zebrania mieszkańców, spotkania z przedsiębiorcami i ngo,
- Flesz gminny - Oficjalny kanał YouTube Gm. Koronowo,
- Telewizja kablowa,
- Artykuły w lokalnej prasie,
- Kontakt e-mailowy.

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniższa tabela przedstawia szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych projektów rewitalizacyjnych. Brak jest projektów uzupełniających.

Tabela 39. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁶	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS (zł)	EFRR (zł)	Inne (zł)				
1	2019-2020	1. Aktywna Przyszłość	S	1.1 Wsparcie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zwiększeniu ich szans na rynku pracy	Gmina Koronowo/ MGOPS w Koronowie	300 000,00	85	255 000,00	255 000,00		wkład własny 45 000,00		9.1	9.1.1	3
1	2020-2021	2. Aktywne włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie Koronowo	S	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Koronowo/ MGOPS w Koronowie/ MGOK w Koronowie	200 000,00	85	170 000,00	170 000,00		wkład własny 30 000,00		9.1	9.1.1	3
1	2020	3. Aktywizacja i integracja osób z	S	1.2 Aktywna integracja o charakterze	Gmina Koronowo Koronowie	20 000,00	-	-			wkład własny				3

¹⁶ 1 - obszar A w mieście Koronowo

¹⁷ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁶	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS (zł)	EFRR (zł)	Inne (zł)				
		niepełnosprawnościami – edycja I		środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym							20 000,00				
1	2021	4. Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami – edycja II	S	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Koronowo	20 000,00	-	-			wkład własny 20 000,00				3
1	2022	5. Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami – edycja III	S	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Koronowo	20 000,00	-	-			wkład własny 20 000,00				3
1	2020	6. Działania na rzecz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną – edycja I	S	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Koronowo	20 000,00	-	-			wkład własny 20 000,00				3
1	2021	7. Działania na rzecz	S	1.2 Aktywna integracja o	Gmina Koronowo	20 000,00	-	-			wkład				3

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁶	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie	
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne				
									EFS (zł)	EFRR (zł)	Inne (zł)					
		dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną – edycja II		charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym							własny 20 000,00					
1	2022	8. Działania na rzecz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną – edycja III	S	1.2 Aktywna integracja o charakterze środowiskowym wśród grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Koronowo	20 000,00	-	-				wkład własny 20 000,00				3
1	2018- 2019	9. Przebudowa i nadbudowa budynku Informacji Turystycznej wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń mieszkalnych lokalu nr 3 na pomieszczenia użyteczności publicznej	T	2.1 Tworzenie miejsc na cele aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i poprawa dostępu do usług publicznych	Gmina Koronowo	3 621 418,00	85	3 078 205,20		3 078 205,20		wkład własny 543 212,80		6.4	6.4.1	1-8
1	2018	10. Rozbudowa i przebudowa budynku przedszkola samorządowego w Koronowie – budynek	T	2.1 Tworzenie miejsc na cele aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i poprawa dostępu do usług	Gmina Koronowo	3 215 794,93	41,14	1 175 219,61		1 175 219,61		wkład własny 2 040 575,32		6.4	6.4.2	-

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁶	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS (zł)	EFRR (zł)	Inne (zł)				
		przy ul. Paderewskiego 3		publicznych											

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Tabela 40. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁸	Lp.	Typ przedsię- wzięcia ¹⁹	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty)	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywat- ne
					EFS	EFRR	Inne	
1	1	S	Przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu – organizacja w wyremontowanym budynku Punktu Informacji Turystycznej mityngów grupy AA w okresie 2019-2023	50 000,00			Budżet gminy – 50 000,00	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

¹⁸ 1 - obszar A w mieście Koronowo

¹⁹ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

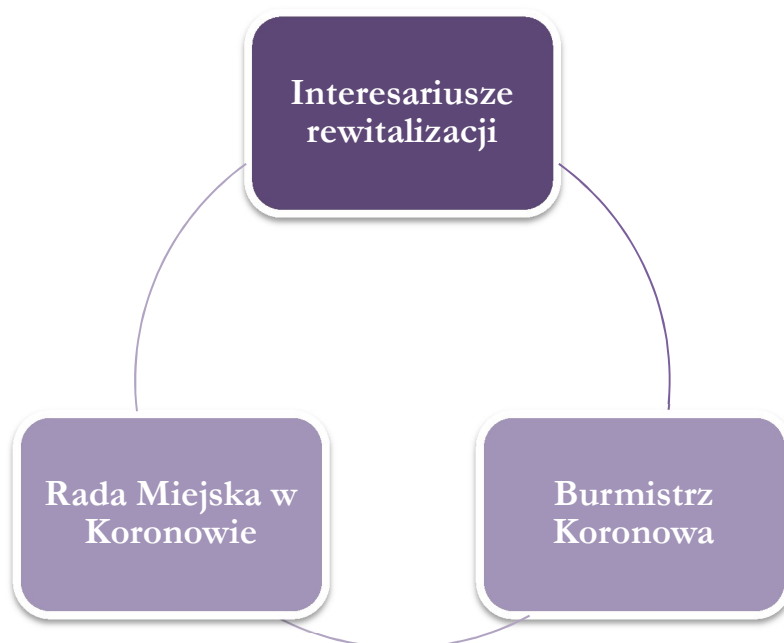
Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk. Wszelkie koszty związane z zarządzaniem programem będą pokrywane z budżetu gminy.

Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w *rozdziale 10*.

Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrożenia programu są: Burmistrz, Rada Miejska i interesariusze rewitalizacji.

Schemat 6. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 41. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Interesariusze rewitalizacji (mieszkańcy obszaru)	Aktywny udział w pracach związanych z wdrażaniem programu rewitalizacji i jego realizacją, m. in. poprzez udział w spotkaniach dotyczących rewitalizacji, opiniowanie sposobu wdrażania programu i realizacji poszczególnych zadań.

rewitalizacji, ngo, przedsiębiorcy i inni użytkownicy)	Wskazywanie potrzeb rewitalizacyjnych danego obszaru.
Burmistrz Koronowa	- Koordynowanie całego procesu rewitalizacji, - Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie programu, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji, - Prowadzenie konsultacji społecznych, - Wystąpienie z wnioskiem do Rady Miejskiej o podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do roku 2025, - Zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.
Rada Miejska w Koronowie	- Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do roku 2025 - Zatwierdzenie i uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do roku 2025, - Uchwalanie zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do roku 2025, - Podjęcie uchwały o uchyleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do roku 2025 w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, - Zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Ponieważ **koordynatorem całego procesu rewitalizacji będzie Urząd Miejski w Koronowie**, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Burmistrz Koronowa wyznaczy zespół składający się z pracowników Urzędu Miejskiego w Koronowie, który będzie odpowiedzialny za wsparcie wszystkich powyższych podmiotów w realizacji ich zadań. Urząd Miejski w Koronowie posiada odpowiedni potencjał aby zapewnić prawidłowe i sprawne zarządzanie programem rewitalizacji. Daje to gwarancję, że podmiot koordynujący działania innych podmiotów uczestniczących w realizacji programu rewitalizacji posiada odpowiednie do tego kompetencje. Powierzenie koordynacji prac nad programem Urzędowi Miejskiemu gwarantuje wysoką jakość pracy, łatwy i szybki przepływ informacji, jasno określoną ścieżkę podejmowania decyzji, bezpośredni dostęp do informacji na temat innych działań rozwojowych realizowanych w Gminie (zapewnienie komplementarności przestrzennej), odpowiednie zaplecze instytucjonalne. Ścieżka podejmowania decyzji w sprawach związanych z programem rewitalizacji jest tożsama ze ścieżką podejmowania decyzji jaka obowiązuje w Gminie. Wszelkie decyzje w sprawach związanych z rewitalizacją podejmuje Burmistrz (po konsultacjach jeżeli jest to konieczne). Decyzje w sprawach zmiany programu rewitalizacji, wprowadzenia do programu nowych przedsięwzięć podejmuje w drodze uchwały Rada Miejska na wniosek Burmistrza.

Tabela 42. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot koordynujący	Zadania
Zespół pracowników Urzędu Miejskiego w Koronowie (pracownicy Referatu Rozwoju i Promocji)	- Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, - Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej, - Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów, - Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, - Ocena planowanych do realizacji projektów umiejscowionych poza obszarem

	rewitalizacji pod kątem ich wpływu na obszar rewitalizacji i w razie wystąpienia niezgodności zgłaszanie tego faktu podmiot zarządzającym programem, ▪ Analiza następstw podejmowanych decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia dla zapewnienia skuteczności programu rewitalizacji, ▪ Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, ▪ Promocja programu, ▪ Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania programu, ▪ Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji zadań, ▪ Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, ▪ Współpraca z innymi referatami Urzędu Miejskiego w zakresie realizacji programu.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji). Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych.

System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w *rozdziale 10*) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozdzielnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowić mają forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń o wszelkich sprawach związanych z rewitalizacją
- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego,
- Wykorzystanie przedstawicieli lokalnych społeczności i liderów.

Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu. Stosowane instrumenty informacji i promocji programu rewitalizacji w powiązaniu z zaawansowanymi metodami partycypacji, takimi jak

współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska przyczynią się do wyłonienia na obszarach rewitalizacji lokalnych liderów.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Koronowo do roku 2025 obejmuje okres od 2016 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do 2025 r. kiedy program przestanie obowiązywać. Wszystkie działania zaplanowane w programie zakończą się do 2023 r. Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.*

13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów, jak i całego programu. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą trzy formy monitoringu: monitorowanie postępu prac, monitorowanie środków finansowych projektu i monitorowanie osiągania założonych celów rewitalizacji. W system monitoringu i oceny skuteczności działań zaangażowani będą również interesariusze rewitalizacji. W toku realizacji programu odbywać się będą zebrania mieszkańców, spotkania z przedsiębiorcami i ngo, które będą okazją do oceny skuteczności podejmowanych działań. Ponadto interesariusze będą na bieżąco informowani o postępach w realizacji projektów rewitalizacyjnych.

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami programu rewitalizacji.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring osiągania celów rewitalizacji będzie polegał na monitorowaniu czy założone cele rewitalizacji są osiągane tzn. czy problemy będące podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji ulegają zmniejszeniu lub rozwiązaniu. W tym celu zgodnie z „Zasadami programowania..” **raz na 2 lata Gmina będzie przekazywała do IZ RPO sprawozdanie** zawierające informacje o zmianie stanu kryzysowego, na podstawie którego wskazano obszar rewitalizacji (w tym informacje o wskaźnikach będących podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Sprawozdanie będzie określać zarówno bazowe, jak i aktualne wartości wskaźników/kryteriów wyznaczających obszar rewitalizacji. Dane do przygotowywania sprawozdania będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych Gminy, a także z Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy oraz Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy i Głównego Urzędu Statystycznego. Przygotowywane będą również dla IZ RPO **sprawozdania kwartalne** dotyczące osiąganych wskaźników produktu i rezultatu z SZOOP RPO WK-P w odniesieniu do realizowanych projektów. Dane do przygotowywania tych sprawozdań będą pozyskiwane z dokumentacji dotyczącej danego projektu. **Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie osiągania celów będzie Zespół pracowników Urzędu Miejskiego w Koronowie.** Jego zadaniem będzie też zdawanie Burmistrzowi corocznych raportów z realizacji programu rewitalizacji na koniec danego roku kalendarzowego. Taki raport będzie zawierał informacje o zadaniach zaplanowanych na dany rok, które udało się zrealizować, trudności i problemy jakie wystąpiły podczas wdrażania programu wraz z propozycją ich uniknięcia w przyszłości, plan działań na kolejny rok, aktualne wartości wskaźników celu rewitalizacji oraz fakultatywnie propozycje zmian programu. Dane do przygotowywania

raportu będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych Gminy, a także z Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy oraz Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy i Głównego Urzędu Statystycznego. W sytuacji gdy z 2 kolejnych raportów będzie wynikało, że **sytuacja na obszarze rewitalizacji nie ulega poprawie** (nie poprawiają się wartości badanych wskaźników), podjęte zostaną odpowiednie działania celem wprowadzenia stosownych **zmian w programie rewitalizacji**. Propozycję zmian w programie rewitalizacji przygotuje zespół koordynujący rewitalizację. Następnie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne zmian programu ze wszystkimi grupami interesariuszy. A następnie zmieniony program w wersji po konsultacjach zostanie uchwalony przez Radę Miejską.

14. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko²⁰ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do roku 2025 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Powyższe instytucje uzgodniły brak konieczności przeprowadzania przedmiotowej oceny.

²⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.

Załączniki

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji społecznych dot. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Koronowie

....., dnia 2016 r.

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

1. Uwagi:

LP.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (ROZDZIAŁ, PUNKT)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2133).

.....
czytelny podpis

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 2. Wzór formularza konsultacji społecznych dot. projektu programu rewitalizacji

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczący projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo
do 2025 r.

....., dnia 2017 r.

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

CZĘŚĆ II - TREŚĆ UWAG

Lp.	Część dokumentu, którego dotyczy uwaga	Treść proponowanej uwagi	Uzasadnienie

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922).

.....
czytelny podpis

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 3. Wzór ankiety

Ankieta dotycząca wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta
Koronowo

Szanowni Państwo!

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania z poniższej ankiety. Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarze gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ożywienie społeczno-gospodarcze tych terenów. Ankieta jest całkowicie anonimowa. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane przez firmę Dorfin Grant Thornton w celu opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koronowo do 2025 r.

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?
 - a. Bardzo dobrze
 - b. Dobrze
 - c. Ani dobrze ani źle
 - d. Źle
 - e. Bardzo źle
2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny głównie korzystają z poniższych usług?

	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna				
Edukacja podstawowa				
Zajęcia pozalekcyjne				
Podstawowa opieka zdrowotna				
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze				
Sport i rekreacja				
Rozrywka				
Dostęp do internetu				

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Alkoholizm
- b. Narkomania
- c. Bezrobocie
- d. Wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- e. Wiele osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki
- f. Przemoc w rodzinie
- g. Duża liczba osób żyjących w ubóstwie
- h. Zakłócanie porządku publicznego/bójki/rozboje
- i. Brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji
- j. Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną
- k. Niska aktywność lokalnej społeczności
- l. Inne

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Brak miejsc pracy
- b. Brak terenów inwestycyjnych/miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej
- c. Brak wsparcia dla przedsiębiorców
- d. Brak dobrego dojazdu do miejscowości
- e. Duża konkurencja lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/gmin
- f. Inne

5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Nielad architektoniczny (brzydkie, przypadkowe budownictwo)
- b. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- c. Niedostatecznie rozwinięta lub brak sieci kanalizacyjnej
- d. Brak lub zbyt mało przydomowych oczyszczalni ścieków
- e. Brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji
- f. Zły stan dróg
- g. Brak lub niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych
- h. Dostęp do sieci światłowodowej

- i. Inne
6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- a. Dzikie wysypiska
 - b. Zanieczyszczenie powietrza (przez ruch samochodowy, tradycyjne piece grzewcze)
 - c. Niewłaściwa gospodarka odpadami
 - d. Niska świadomość ekologiczna
 - e. Inne
7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?
-
-

METRYCZKA

Wiek:

- a. Do 18 lat
- b. Od 18 do 24 lat
- c. Od 25 do 29 lat
- d. Od 30 do 39 lat
- e. Od 40 do 49 lat
- f. Od 50 do 59 lat
- g. 60 lat i więcej

Płeć

a. Mężczyzna

b. Kobieta

Wykształcenie:

- a. Podstawowe
- b. Zasadnicze zawodowe
- c. Średnie
- d. Wyższe

Reprezentowany sektor:

- a. Rolnictwo
- b. Przemysł
- c. Usługi
- d. Administracja
- e. Uczeń
- f. Emeryt
- g. Bezrobotny

Miejsce zamieszkania:

.....

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi!

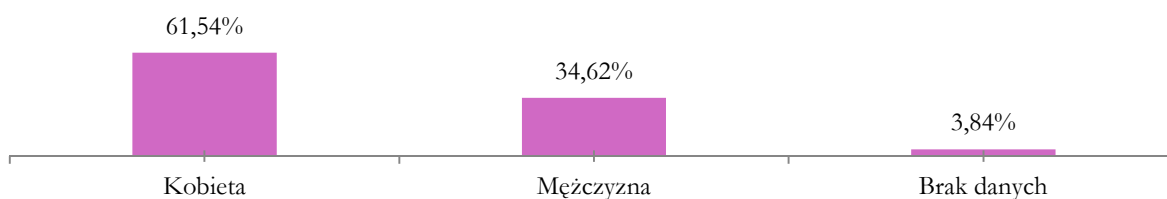
Załącznik 4. Wyniki badania ankietowego

W okresie od 8 do 22 listopada 2016 r. na terenie Gminy Koronowo prowadzona była ankietyzacja mieszkańców celem zbadania sytuacji społeczno-gospodarczej. Otrzymano łącznie 26 ankiet. Kwestionariusz ankiety zawierał zarówno pytania zamknięte z gotową kafeterią odpowiedzi, jak i pytania otwarte, w których respondenci udzielali odpowiedzi własnymi słowami.

Dane metryczkowe

W badaniu ankietowym wzięło udział 26 osób z Gminy Koronowo. W badanej grupie znalazło się 61,54% kobiet (16 osób) i 34,62% mężczyzn (9 osób). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na pytanie o płeć.

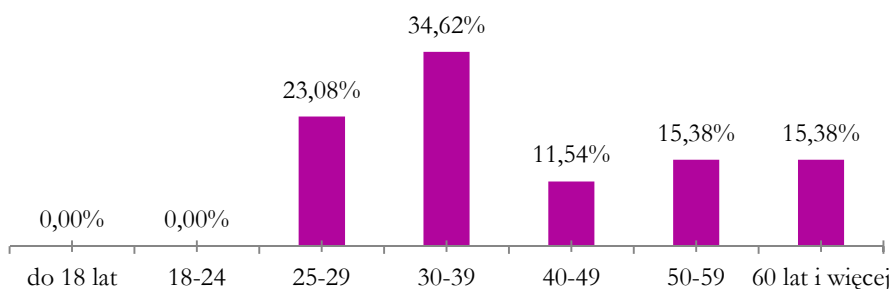
Wykres 8. Płeć osób biorących udział w badaniu ankietowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

W badaniu wzięły udział osoby w różnym wieku. Najliczniejsza była grupa osób w wieku 30-39 lat (34,62%) oraz w wieku 25-29 lat (23,08%).

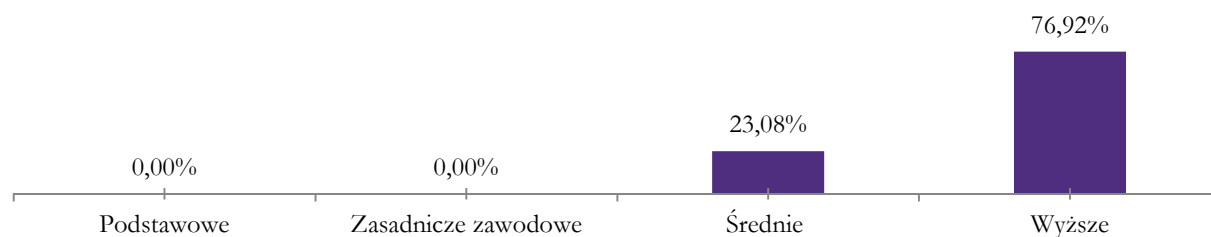
Wykres 9. Wiek osób biorących udział w badaniu ankietowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Opinie w badaniu ankietowym wyraziło 20 osób z wyższym wykształceniem (76,92%) oraz 6 osób ze średnim wykształceniem (23,08%). Brak jest opinii osób z niższymi poziomami wykształcenia.

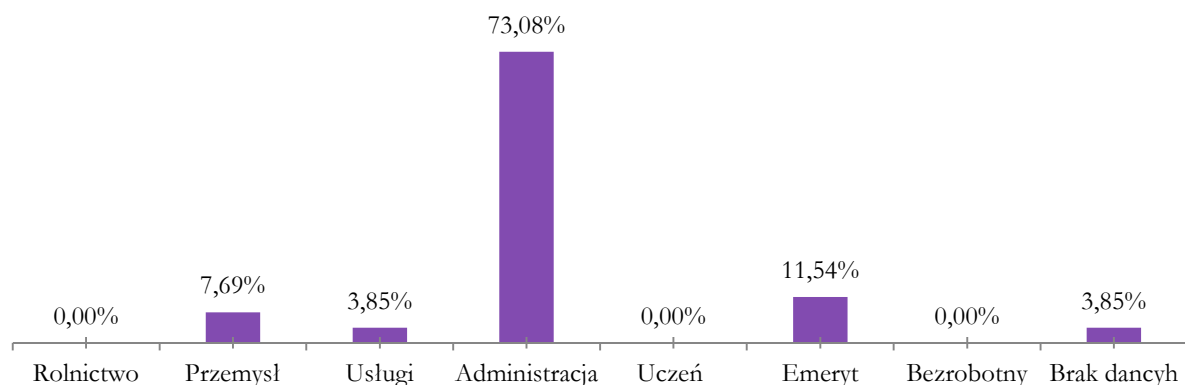
Wykres 10. Wykształcenie osób biorących udział w badaniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Ankietowani reprezentowali różne sektory: administracja (73,08%), emeryci (11,54%), przemysł (7,69%), usługi (3,85%). Brak opinii osób z następujących sektorów: rolnictwo, uczniowie, bezrobotni. Jedna z ankietowanych osób nie udzieliła informacji na temat reprezentowanego sektora.

Wykres 11. Reprezentowany sektor osób biorących udział w badaniu

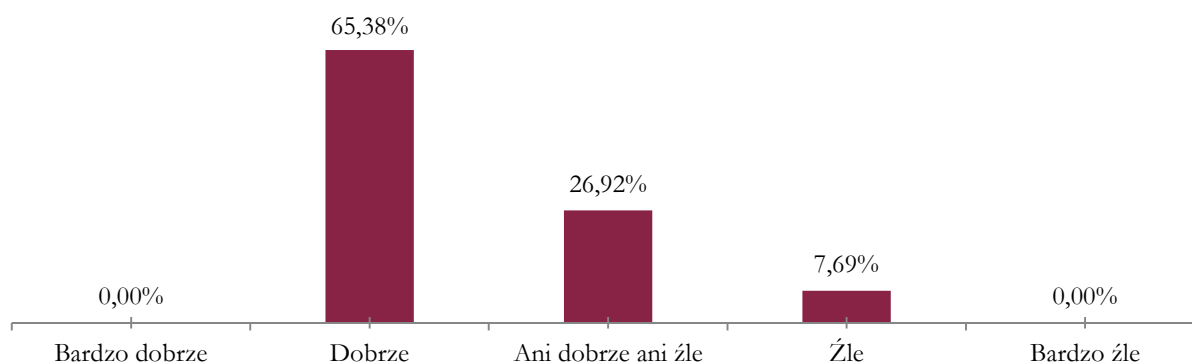

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?

Osoby biorące udział w badaniu oceniły jakość życia w swoim miejscu zamieszkania jako dobrą – 65,38% odpowiedzi. 26,92% respondentów wskazało odpowiedź „ani dobrze, ani źle”. 7,69% badanych odpowiedziało, że jakość życia jest zła. Nikt nie wskazał odpowiedzi „bardzo dobrze” i „bardzo źle”.

Wykres 12. Ocena jakości życia w miejscu zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

Dostęp osób ankietowanych do poszczególnych usług jest bardzo zróżnicowany. Poszczególni badani deklarowali, że jeżeli już korzystają z usług takich jak edukacja podstawowa, podstawowa opieka zdrowotna, usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze, sport i rekreacja, zajęcia pozalekcyjne, opieka przedszkolna oraz dostęp do internetu, to ma to miejsce najczęściej w ich miejscu zamieszkania. Uwagę zwraca fakt, że większość badanych (65,38%) korzysta z rozrywki poza gminą.

Tabela 43. Lokalizacja korzystania z usług

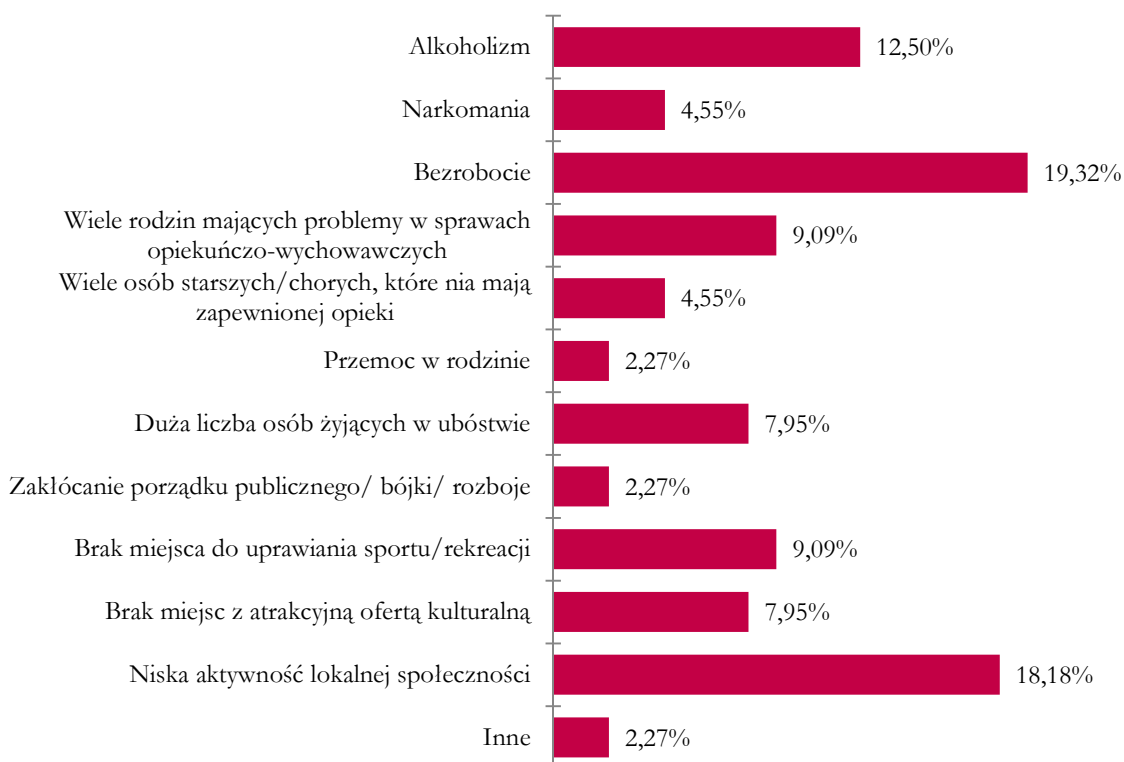
	W miejscu zamieszkania (%)	W innej miejscowości w gminie (%)	Poza gminą (%)	Nie korzystam (%)
Opieka przedszkolna	30,77%	23,08%	0,00%	46,15%
Edukacja podstawowa	42,31%	15,38%	3,85%	38,46%
Zajęcia pozalekcyjne	38,46%	15,38%	3,85%	42,31%
Podstawowa opieka zdrowotna	65,38%	23,08%	7,69%	3,85%
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze	34,62%	15,38%	26,92%	23,08%
Sport i rekreacja	46,15%	19,23%	19,23%	15,38%
Rozrywka	23,08%	11,54%	65,38%	0,00%
Dostęp do Internetu	92,31%	0,00%	3,85%	3,85%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Największymi problemami społecznymi na analizowanym terenie są bezrobocie (19,32%) i niska aktywność lokalnej społeczności (18,18%). Kolejnym najczęściej wskazywanym problemem jest alkoholizm (12,50%), jednak mieszkańcy skarżą się również na inne aspekty. Wielu z respondentów wskazywało na dużą liczbę rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (9,09%), brak miejsc do uprawiania sportu i rekreacji (9,09%), brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną (7,95%) oraz na dużą liczbę osób żyjących w ubóstwie (7,95%).

Wykres 13. Największe problemy społeczne na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Największym problemem w sferze gospodarczej w miejscu zamieszkania respondentów jest brak miejsc pracy – aż 36,96% respondentów udzieliło odpowiedzi dotyczących tego aspektu. Dużym utrudnieniem na danym terenie jest również duża konkurencja lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/ gmin (28,26% odpowiedzi) oraz brak wsparcia dla przedsiębiorców (13,04% odpowiedzi).

Wykres 14. Największe problemy gospodarcze na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Głównymi problemami wskazywanymi przez respondentów w sferze przestrzenno-technicznej na terenie ich miejscowości są brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji (26,39% odpowiedzi) oraz zły stan dróg (19,44% odpowiedzi). Negatywnie ocenione zostały również kwestie związane z brakiem lub niedostateczną ilością połączeń komunikacyjnych (13,89% odpowiedzi) i nieładem architektonicznym (12,50% odpowiedzi). Ponadto respondenci zwracali uwagę na niedostatecznie rozwiniętą lub brak sieci kanalizacyjnej (9,72%) oraz dostęp do sieci światłowodowej (8,33%).

Wykres 15. Największe problemy przestrzenno-techniczne na danym obszarze

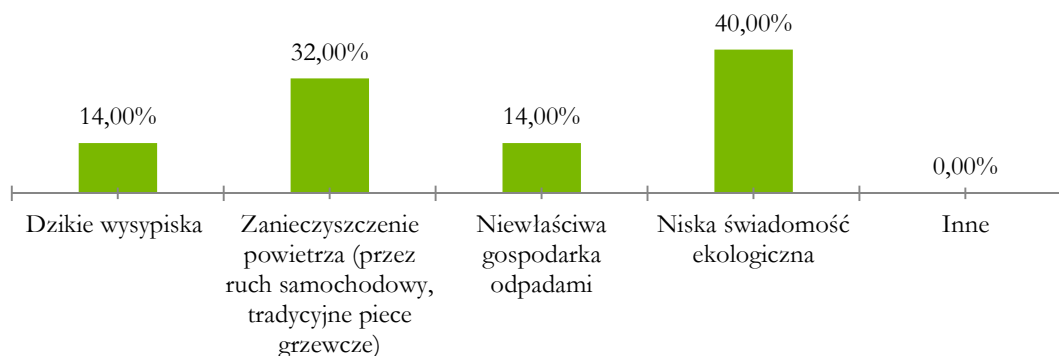

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

W sferze środowiskowej najczęściej wskazywanym problemem była niska świadomość ekologiczna mieszkańców (40% odpowiedzi), ale także zanieczyszczenie powietrza spowodowane przez ruch samochodowy i tradycyjne piece grzewcze (32% odpowiedzi).

Wykres 16. Największe problemy środowiskowe na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

Osoby biorące udział w badaniu ankietowym wskazały różnego rodzaju potrzeby, jakie ich zdaniem istnieją w zamieszkiwanym przez nie miejscu. W odpowiedziach respondentów pojawiły się zarówno kwestie społeczne, techniczne jak i gospodarcze.

Do najważniejszych potrzeb społecznych zaliczono:

- Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców.

Ankietowani zwrócili również uwagę na potrzeby w kwestii infrastrukturalnej:

- Budowa placów zabaw, boisk, basenów, świetlic,
- Poprawa stanu dróg i chodników,
- Zwiększenie liczby połączeń komunikacyjnych.

W sferze gospodarczej badani zwrócili uwagę na:

- Zwiększenie liczby miejsc pracy,
- Wsparcie dla małych przedsiębiorców.

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2013-2015.....	14
Tabela 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2013-2015	15
Tabela 3. Jednostki struktury przestrzeni miejskiej – wykaz ulic.....	20
Tabela 4. Podział miasta Koronowo na jednostki strukturalne	21
Tabela 5. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.....	23
Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	24
Tabela 7. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	24
Tabela 8. Liczba budynków, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia dostęp do usług publicznych względem ogółu tych obiektów danego obszaru.....	24
Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w poszczególnych jednostkach w Koronowie.....	25
Tabela 10. Podział sołectw na grupy na potrzeby delimitacji	27
Tabela 11. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących do 150 mieszkańców	27
Tabela 12. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych w sołectwach liczących do 150 mieszkańców.....	28
Tabela 13. Udział ludności starszej w ludności ogółem w sołectwach liczących od 151 do 200 mieszkańców	28
Tabela 14. Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata w sołectwach liczących od 151 do 200 mieszkańców	29
Tabela 15. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących od 201 do 250 mieszkańców	29
Tabela 16. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w sołectwach liczących od 201 do 250 mieszkańców	30
Tabela 17. Udział ludności starszej w ludności ogółem w sołectwach liczących od 251 do 400 mieszkańców	30
Tabela 18. Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem w sołectwach liczących od 251 do 400 mieszkańców	31
Tabela 19. Stosunek ludności starszej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących od 401 do 600 mieszkańców	31
Tabela 20. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących od 401 do 600 mieszkańców.....	31
Tabela 21. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych w sołectwach liczących od 601 do 1000 mieszkańców	32
Tabela 22. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w sołectwach liczących od 601 do 1000 mieszkańców	33
Tabela 23. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach liczących powyżej 1000 mieszkańców	33
Tabela 24. Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata w sołectwach liczących powyżej 1000 mieszkańców.....	33
Tabela 25. Powierzchnia i ludność Gminy Koronowo objęta rewitalizacją	35
Tabela 26. Ulice wchodzące w skład obszaru rewitalizacji w Koronowie	37
Tabela 27. Powody przyznania pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji i w gminie.....	40
Tabela 28. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów (w latach 2013-2015).....	41
Tabela 29. Wyniki egzaminu gimnazjalnego (w latach 2013-2015)	42

Tabela 30. Kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru rewitalizacji.....	45
Tabela 31. Problemy, cele, kierunki działań i przedsięwzięcia	50
Tabela 32. Wskaźniki dla celu rewitalizacji.....	51
Tabela 33. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	52
Tabela 34. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	59
Tabela 35. Koncepcja projektów zintegrowanych	60
Tabela 36. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych z problemami będącymi podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego	62
Tabela 37. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania.....	68
Tabela 38. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania zmian do programu.....	73
Tabela 39. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	75
Tabela 40. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	78
Tabela 41. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	79
Tabela 42. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	80
Tabela 42. Lokalizacja korzystania z usług.....	92

Spis map

Mapa 1. Gmina Koronowo na tle powiatu bydgoskiego	13
Mapa 2. Podział miasta Koronowo na jednostki	22
Mapa 3. Obszar zdegradowany w Gminie Koronowo.....	26
Mapa 4. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Koronowo.....	36
Mapa 5. Obszar rewitalizacji w Koronowie	37

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura demograficzna w 2015 r.	13
Wykres 2. Edukacja przedszkolna w Gminie Koronowo w 2015 r.	14
Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych na tle liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Koronowo w 2015 r.	16
Wykres 4. Struktura wieku i płci na obszarze A w 2015 r.	38
Wykres 5. Struktura wiekowa ludności na obszarze A w 2015 r.	38
Wykres 6. Bezrobocie na obszarze A w 2015 r.	39
Wykres 7. Korzystanie z pomocy społecznej na obszarze A w 2015 r.	40
Wykres 8. Płeć osób biorących udział w badaniu ankietowym	90
Wykres 9. Wiek osób biorących udział w badaniu ankietowym	90
Wykres 10. Wykształcenie osób biorących udział w badaniu	91
Wykres 11. Reprezentowany sektor osób biorących udział w badaniu	91
Wykres 12. Ocena jakości życia w miejscu zamieszkania	92
Wykres 13. Największe problemy społeczne na danym obszarze.....	93
Wykres 14. Największe problemy gospodarcze na danym obszarze	93
Wykres 15. Największe problemy przestrzenno-techniczne na danym obszarze	94

Wykres 16. Największe problemy środowiskowe na danym obszarze	94
---	----

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji.....	5
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze miasta Koronowo..	7
Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	9
Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy	67
Schemat 5. Interesariusze rewitalizacji.....	67
Schemat 6. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji.....	79

Spis załączników

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji społecznych dot. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	86
Załącznik 2. Wzór formularza konsultacji społecznych dot. projektu programu rewitalizacji.....	87
Załącznik 3. Wzór ankiety	87
Załącznik 4. Wyniki badania ankietowego	90

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Spotkanie podczas I konsultacji	70
Zdjęcie 2. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – strona internetowa gminy	70
Zdjęcie 3. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – BIP.....	71
Zdjęcie 4. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – portal społecznościowy.....	71
Zdjęcie 5. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – regionalny portal informacyjny	72
Zdjęcie 6. Informacja o konsultacjach społecznych ws. projektu programu rewitalizacji.....	73